

ISSN: 1849-904X

SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE BOROVO

**Broj 2. God. IX Borovo, 21. veljača 2023.
Izlazi prema potrebi**

„SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE BOROVO“

Nakladnik – Općina Borovo

Uredništvo:

Općinski načelnik: Zoran Baćanović, mag. iur. – glavni i odgovorni urednik

Pročelnica Jedinственog upravnog odjela: Slobodanka Stevanović, dipl. pravica

Borovo, Glavna 3, 32 227 Borovo, Republika Hrvatska

Telefon: 032/439-598

Fax: 032/439-601

e-mail: borovo@opcina-borovo.hr

Izlazi prema potrebi

S A D R Ź A J**AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA**

Izmjene i dopune Programa financiranja udruga i općedruštvenih djelatnosti u 2023 god.	Str. 3
Izmjene i dopune Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2023 god.	Str. 4
I. izmjene i dopune proračuna Općine Borovo za 2023 god.	Str. 7
Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o mjerilima za naplatu i cijeni usluga Dječjeg vrtića Zlatokosa Borovo.	Str. 25
Odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi.	Str. 26

AKTI OPĆINSKOG NAČELNIKA

Izvješće o učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom na području Općine Borovo u 2022 god.	Str. 28
Odluka o donošenju Programa mjera i provedbeni plan suzbijanja patogenih mikroorganizma, štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetnih glodavca	Str. 30

AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA

KLASA: 402-01/23-01/7
 URBROJ: 2196-9-02-23-3
 BOROVO, 13.02.2023 god.

Na temelju čl. 32. st.1. i čl. 33. st.1. Zakona o udrugama (NN br. 74/14, 70/17 i 98/19), čl. 44. Statuta Općine Borovo (Sl. glasnik 02/21) te čl. 73. Poslovnika (Sl. glasnik 05/21) Općinsko vijeće Općine Borovo na 12. redovnoj sjednici održanoj dana 13.02.2023 god. donosi:

IZMJENE I DOPUNE PROGRAM FINANCIRANJA UDRUGA I OPĆEDRUŠTVENIH DJELATNOSTI ZA 2023 god.

I. T.II. Programa financiranja udruga i općedruštvenih djelatnosti u 2023 god. Sl. glasnik 7/22) mijenja se i glasi:

NAZIV	Plan	Izmjene	Novi plan
ZVO	13 280,00		13 280,00
DVD redovno financiranje	59 730,00		59 730,00
Objekt staračkog doma-proj.dok.	6 640,00		6 640,00
„Rapsodija“ d.o.o. Radio Borovo (redovan rad)	46 460,00		46 460,00
Naknada za stanovanje (socijalna skrb)	5 310,00		5 310,00
Pomoć obiteljima i kućanstvima Jednokratne novčane pomoći 13 280,00 Naknada za novorođenče 26 550,00 Poticaj kupovina kuća 39 820,00	79 650,00		79 650,00
Pomoć i naknade građanima u novcu: -škola u prirodi , ekskurzija: 27 210,00 božićnice umirovljenicima: 55 080,00 Dodatak umirovljenicima : 39 820,00	122 110,00		122 110,00
Sufinanciranje cijene prijevoza	18 590,00		18 590,00
Stipendije i školarine	6 640,00		6 640,00
DV „Zlatokosa“	154 630,00		154 630,00
Civilna zaštita u novcu	2 660,00		2 660,00
Projekt centar Borovo	14 600,00		14 600,00
Civilna zaštita u naravi	6 640,00		6 640,00
Crveni križ Vukovar	9 300,00		9 300,00
LAG Srijem	2 000,00		2 000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina Borovo	79 640,00		79 640,00
Udruge na osnovu javnog poziva	139 230,00		139 230,00
Etno kuća	100 870,00		100 870,00
Uređenje zgrade općine	199 090,00		199 090,00
Ribarska kuća	1 330,00		1 330,00
Kapitalna donacija OŠ Borovo	6 640,00		6 640,00
Prehrana za OŠ Borovo	2 660,00		2 660,00

Ostale naknade šteta pravnim i fizičkim osobama	2 660,00		2 660,00
Pomoć za štetu uzrokovanu prirodnim katastrofama	1 330,00		1 330,00
Projektna dokumentacija „Stara škola”	26 550,00		26 550,00
Vijeće srpske nacionalne manjine	0,00	+6 200,00	6 200,00

II. Ostale odredbe Programa ne mijenjaju se niti se dopunjavaju.

III. Izmjene i dopune Programa financiranja udruga i općedruštvenih djelatnosti za 2023 god. stupaju na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Općine Borovo.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Duško Drobić

KLASA: 363-05/23-01/2
URBROJ: 2196-9-02-23-3
Borovo, 13.02.2023 god.

Na temelju čl. 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu (N.N. 68/18, 110/18 i 32/20) čl. 44. Statuta Općine Borovo (Sl. glasnik 02/21) te čl. 73. Poslovnika (Sl. glasnik 05/21) Općinsko vijeće Općine Borovo na 12. redovnoj sjednici održanoj dana 13.02.2023 god. donosi:

**IZMJENE I DOPUNE
PROGRAMA ODRŽAVANJA
KOMUNALNE INFRASTRUKTURE ZA 2023. godinu**

1. Tačka 3. Programa održavanja komunalne infrastrukture (Sl. glasnik 7/22) mijenja se i glasi:

„3. ODRŽAVANJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Na temelju predvidivih sredstava za ostvarivanje Programa održavanja komunalne infrastrukture u ukupnom iznosu od 1.173.280,00 eur i rasporeda ovih sredstava za obavljanje komunalnih djelatnosti određenih točkom 2.2. ovog Programa, nastavno se određuju radovi na održavanju objekata i uređaja komunalne infrastrukture u 2023 god. po vrsti komunalne djelatnosti, vrsti objekta i uređaja komunalne infrastrukture, opisom poslova i radova na održavanju objekata i uređaja komunalne infrastrukture te iskazom financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje predloženih radova u planiranom opsegu odnosno standardnom održavanju.

NAZIV	Izvorni plan	Tekući plan	Izvori financiranja	Napomena
Potrošnja električne energije (javna rasvjeta I ostalo)	112 820,00	112 820,00	Komunalna naknada	
Usluga održavanja javne rasvjete	7 870,00	7 870,00	Opći prihodi i primici	Zamjena i popravak
Sanacija javne rasvjete – LED rasvjeta	53 100	53 100	Opći prihodi i primici	V. Stojakovića Ratarski odvojak
Sanacija nerazvrstanih cesta (asfaltiranje -gornji sloj, uređenje kućnih prilaza)	438 000,00	438 000,00 <u>+25.500,00</u> 463.500,00	Kom. Naknada 38.000,00 Opći prihodi i primici 425.000,00	Ul. Ratarska 265 450,00 450 m Ul. B. Maslarića 106 180,00 Đ. Sremca 66 370,00 Ul. V. Nazora 25.500,00
Ozelenjavanje (sadnja 250 stabala kuglastog bagrema)	10 620,00		Opći prihodi i primici	
Sanacija staza u mjestu	317 230,00		Opći prihodi i primici	Željeznička II dio Školska, Ozrenska i Gajićeva I dio
Održavanje čistoće nerazvrstanih cesta	15 930,00		Opći prihodi i primici	Čišćenje cesta
Održavanje čistoće javnih površina na kojima nije dozvoljen promet	13 280,00		Opći prihodi i primici	Čišćenje igrališta, staza, javnih površina ispred objekata javne namjene
Održavanje čistoće objekata javne namjene	17 260,00		Opći prihodi i primici	Čišćenje ispred zgrade općinske uprave, Doma kulture i sl.
Košenje	53 090,00		Opći prihodi i primici	Košenje

Orezivanje i uklanjanje stabala na javnim površinama	33 190,00		Opći prihodi i primici	Orezivanje i uklanjanje stabala
Uređenje kanalske mreže	66 370,00		Opći prihodi i primici	Čišćenje i osiguranje prohodnosti kanala za javnu odvodnju oborinskih voda
Ostale komunalne usluge	1 330,00		Opći prihodi i primici	Hitne popravke/zamjena komunalne opreme
Deratizacija i dezinfekcija	26 550,00		Opći prihodi i primici	Proljetna i jesenja deratizacija, suzbijanje razmnožavanja komaraca
Video nadzor	6 640,00		Opći prihodi i primici	Održavanje sustava video nadzora javnih površina

2. Ostale odredbe Programa ne mijenjaju se niti se dopunjavaju.
3. Izmjene i dopune Programa održavanja komunalne infrastrukture stupaju na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Općine Borovo.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Duško Drobić

KLASA: 402-01/23-02/08
 URBROJ: 2196-9-02-23-1
 Borovo, 13.02.2023 god.

Općinsko vijeće Općine Borovo na 12. redovnoj sjednici održanoj dana 13.02.2021 god, na temelju Čl. 45. Zakona o proračunu (NN br. 136/12), te članka 44. Statuta Općine Borovo (Sl. glasnik Općine Borovo 02/21) i čl. 73. Poslovnika (Sl. glasnik Općine Borovo 05/21) donosi:

I IZMJENE I DOPUNE PRORAČUNA ZA 2023. GODINU I. OPĆI DIO

Čl. 1.

I izmjene i dopune proračun Općine Borovo za 2023.g. sastoje se od :

A. SAŽETAK RAČUNA PRIHODA I RASHODA	PLAN 2023.	+ POVEĆANJE - SMANJENJE	INDEKS	NOVI PLAN
PRIHODI UKUPNO	4.909.160,00	+34.500,00	+0,7	4.943.660,00
PRIHODI POSLOVANJA	4.858.880,00	+34.500,00	+0,7	4.893.380,00
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	50.280,00	0,00	-	50.280,00
RASHODI UKUPNO	4.913.810,00	+34.500,00	+0,7	4.948.310,00
RASHODI POSLOVANJA	2.173.140,00	+9.000,00	+0,4	2.182.140,00
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.740.670,00	+25.500,00	+0,9	2.766.170,00
RAZLIKA – VIŠAK/MANJAK	4.650,00	0,00	0,00	4.650,00
B. SAŽETAK RAČUNA FINANCIRANJA				
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0,00	0,00	0,00	0,00
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATA ZAJMOVA	0,00	0,00	0,00	0,00

NETO FINANCIRANJE	0,00	0,00	0,00	0,00
C. PRENESENI VIŠAK ILI PRENESENI MANJAK I VIŠEGODIŠNJI PLAN URAVNOTEŽENJA				
UKUPAN DONOS VIŠKA / MANJKA IZ PRETNODNE(IH) GODINE	0,00	0,00	0,00	0,00
VIŠAK / MANJAK IZ PRETHODNE (IH) GODINE KOJI ĆE SE RASPOREDITI / POKRITI	0,00	0,00	0,00	0,00
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0,00	0,00	0,00	0,00

Čl. 2.

RAČUN PRIHODA I RASHODA

Prihodi i rashodi iskazani po ekonomskoj klasifikaciji utvrđuju se u računu prihoda i rashoda u prilogu kako slijedi:

PRIHODI	OPIS	PLAN 2023.	+ POVEĆANJE - SMANJENJE	INDEKS	NOVI PLAN
	PRIHODI				
6	PRIHODI POSLOVANJA	4.858.880,00	+34.500,00	+0,7	4.893.380,00
61	PRIHODI OD POREZA	434.820,00	+34.500,00	+7,9	469.320,00
	611 POREZ I PRIREZ NA DOHODAK	398.170,00	+34.500,00	+8,7	432.670,00
	613 POREZ NA IMOVINU	34.510,00	0,00	-	34.510,00
	614 POREZI NA ROBU I USLUGE	2.140,00	0,00	-	2.140,00
63	POMOĆI IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	4.094.700,00	0,00	-	4.094.700,00
	632 TEKUĆE POMOĆI OD INSTITUCIJA I TIJELA EU	53.100,00	0,00	-	53.100,00
	633 POMOĆI IZ PRORAČUNA	1.473.280,00	0,00	-	1.473.280,00
	634 TEKUĆE POMOĆI IZ OSTALIH KORISNIČKIH FONDOVA	2.369.230,00	0,00	-	2.369.230,00
	638 TEK.POM. IZ DRŽ. PROR. TEM.PRIJEN. EU SRED. - ZAŽELI	199.090,00	0,00	-	199.090,00
63	POMOĆI IZ INOZEMSTVA I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA – PRORAČUNSKI KORISNIK	49.660,00	0,00	-	49.660,00

64		PRIHODI OD IMOVINE	80.080,00	0,00	-	80.080,00
	641	PRIHODI OD FINANCIJSKE IMOVINE	140,00	0,00	-	140,00
	642	PRIHODI OD NEFINANCIJSKE IMOVINE	79.940,00	0,00	-	79.940,00
65		PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADA	142.530,00	0,00	-	142.530,00
	651	ADMINISTRATIVNE (UPRAVNE) PRISTOJBE	280,00	0,00	-	280,00
	652	PRIHODI PO POSEBNIM PROPISIMA	7.250,00	0,00	-	7.250,00
	653	KOMUNALNI DOPRINOSI I NAKNADA	135.000,00	0,00	-	135.000,00
65		PRIHODI OD UPRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PRISTOJBI, PRISTOJBI PO POSEBNIM PROPISIMA I NAKNADA – PRORAČUNSKI KORISNIK	51.770,00	0,00	-	51.770,00
66		PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUGA I PRIHODI OD DONACIJA – PRORAČUNSKI KORISNIK	2.660,00	0,00	-	2.660,00
68		KAZNE I UPRAVNE MJERE	2.660,00	0,00	-	2.660,00
	681	KAZNE	2.660,00	0,00	-	2.660,00
7		PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	50.280,00	0,00	-	50.280,00
71		PRIHODI OD PRODAJE NEPROIZVEDENE IMOVINE	280,00	0,00	-	280,00
	711	PRIHODI OD PRODAJE MATERIJALNE IMOVINE	280,00	0,00	-	280,00
72		PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	50.000,00	0,00	-	50.000,00
	721	PRIHOD OD PRODAJE GRAĐEVINSKIH OBJEKATA	50.000,00	0,00	-	50.000,00
		UKUPNI PRIHODI :	4.909.160,00	+34.500,00	+0,7	4.943.660,00
		RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNE GODINE	4.650,00	0,00	-	4.650,00
9		VLASTITI IZVORI	4.650,00	0,00	-	4.650,00
92		VIŠAK SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	4.650,00	0,00	-	4.650,00

	922	VIŠAK SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	4.650,00	0,00	-	4.650,00
		UKUPNO PRIHODI:	4.913.810,00	+34.500,00	+0,7	4.948.310,00

RASHODI		OPIS	PLAN 2023.	+ POVEĆANJE - SMANJENJE	INDEKS	NOVI PLAN
		R A S H O D I				
3		RASHODI POSLOVANJA	2.173.140,00	+9.000,00	+0,4	2.182.140,00
31		RASHODI ZA ZAPOSLENE	580.040,00	0,00	-	580.040,00
	311	PLAĆE	517.640,00	0,00	-	517.640,00
	312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.660,00	0,00	-	2.660,00
	313	DOPRINOSI NA PLAĆE	59.740,00	0,00	-	59.740,00
31		RASHODI ZA ZAPOSLENE – PRORAČUNSKI KORISNIK	44.460,00	0,00	-	44.460,00
32		MATERIJALNI RASHODI	665.720,00	+1.000,00	+0,2	666.720,00
	321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIM	5.750,00	0,00	-	5.750,00
	322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	174.880,00	0,00	-	174.880,00
	323	RASHODI ZA USLUGE	421.980,00	0,00	-	421.980,00
	329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	63.110,00	+1.000,00	+1,6	64.110,00
32		MATERIJALNI RASHODI – PRORAČUNSKI KORISNIK	55.970,00	0,00	-	55.970,00
34		FINANCIJSKI RASHODI	6.910,00	0,00	-	6.910,00
	343	OSTALI FINANCISJKI RASHODI	6.910,00	0,00	-	6.910,00
34		FINANCIJSKI RASHODI – PRORAČUNSKI KORISNIK	1.000,00	0,00	-	1.000,00
35		SUBVENCije	183.190,00	0,00	-	183.190,00

	351		SUBVENCIJE TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA U JAVNOM SEKTORU	79.640,00	0,00	-	79.640,00
	352		SUBVENCIJE TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA, OBRTNICIMA, POLJOPRIVREDNICIMA	103.550,00	0,00	-	103.550,00
36			POMOĆI DANE U INOZEMSTVU I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	9.300,00	0,00	-	9.300,00
	363		TEKUĆE POMOĆI ŽUPANIJSKIM PRORAČUNIMA	2.660,00	0,00	-	2.660,00
	366		POMOĆI PRORAČUNSKIM KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA	6.640,00	0,00	-	6.640,00
37			NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA	237.610,00	0,00	-	237.610,00
	372		OSTALE NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA IZ PRORAČUNA	237.610,00	0,00	-	237.610,00
38			DONACIJE I OSTALI RASHODI	388.940,00	+8.000,00	+2,1	396.940,00
	381		TEKUĆE DONACIJE	298.670,00	+6.200,00	+2,1	304.870,00
	382		KAPITALNE DONACIJE NEPROFITNIM ORGANIZACIJAMA I GRAĐANIMA	79.640,00	0,00	-	79.640,00
	383		PENALI, LEŽARINE I DRUGO	10.630,00	+1.800,00	+16,9	12.430,00
4			RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.740.670,00	+25.500,00	+0,9	2.766.170,00
42			RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.223.290,00	0,00	-	1.223.290,00
	421		GRAĐEVINSKI OBJEKTI	1.182.110,00	0,00	-	1.182.110,00
	422		POSTROJENJA I OPREMA	29.220,00	0,00	-	29.220,00
	426		NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	11.960,00	0,00	-	11.960,00
42			RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE NEFINANCIJSKE IMOVINE – PRORAČUNSKI KORISNIK	2.660,00	0,00	-	2.660,00
45			RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA IMOVINI	1.514.720,00	+25.500,00	+1,7	1.540.220,00
	451		DODATNA ULAGANJA NA GRAĐEVINSKIM OBJEKTIMA	1.514.720,00	+25.500,00	+1,7	1.540.220,00
			UKUPNO RASHODI:	4.913.810,00	+34.500,00	+0,7	4.948.310,00

Čl. 3.

RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

BROJČANA OZNAKA	NAZIV	PLAN 2023.	+ POVEĆANJE - SMANJENJE	INDEKS	NOVI PLAN
	UKUPNI RASHODI	4.913.810,00	+34.500,00	+0,7	4.948.310,00
01	OPĆE JAVNE USLUGE	721.140,00	+2.800,00	+0,4	723.940,00
01	OPĆE JAVNE USLUGE	721.140,00	+2.800,00	+0,4	723.940,00
03	JAVNI RED I SIGURNOST	59.730,00	0,00	-	59.730,00
03	JAVNI RED I SIGURNOST	59.730,00	0,00	-	59.730,00
04	EKONOMSKI POSLOVI	189.180,00	0,00	-	189.180,00
04	EKONOMSKI POSLOVI	189.180,00	0,00	-	189.180,00
05	ZAŠTITA OKOLIŠA	26.550,00	0,00	-	26.550,00
05	ZAŠTITA OKOLIŠA	26.550,00	0,00	-	26.550,00
06	USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	3.083.030,00	+25.500,00	+0,8	3.108.530,00
06	USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	3.083.030,00	+25.500,00	+0,8	3.108.530,00
08	KULTURA, SPORT I RELIGIJA	318.580,00	+6.200,00	+1,9	324.780,00
08	KULTURA, SPORT I RELIGIJA	318.580,00	+6.200,00	+1,9	324.780,00
09	OBRAZOVANJE	268.690,00	0,00	-	268.690,00
09	OBRAZOVANJE	268.690,00	0,00	-	268.690,00
10	SOCIJALNA ZAŠTITA	246.910,00	0,00	-	246.910,00
10	SOCIJALNA ZAŠTITA	246.910,00	0,00	-	246.910,00

Čl. 4.

RAČUN FINANCIRANJA

RAZRED	NAZIV	PLAN 2023.	+ POVEĆANJE - SMANJENJE	INDEKS	NOVI PLAN
8	PRIMICI OD FINACIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0,00	0,00	-	0,00
5	IZDACI ZA FINACIJSKU IMOVINU I OTPLATU ZAJMOVA	0,00	0,00	-	0,00

Čl. 5.
II .POSEBNI DIO

POSEBNI DIO:					
BROJ KONTA	VRSTA IZDATAKA	PLAN 2023.	+ POVEĆANJE - SMANJENJE	INDEKS	NOVI PLAN
UKUPNO IZDACI:		4.913.810,00	+34.500,00	+0,7	4.948.310,00
RAZDJEL 01 JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL		4.645.120,00	+34.500,00	+0,7	4.679.620,00
P01	PROGRAM: UPRAVLJANJE JAVNIM FINANCIJAMA	433.070,00	+2.800,00	+0,6	435.870,00
A-100001	<i>Aktivnost: Administrativno, tehničko i stručno osoblje</i>	433.070,00	+2.800,00	+0,6	435.870,00
	Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	393.270,00	+2.800,00	+0,7	396.070,00
	43 – prihodi za posebne namjene	39.800,00	0,00	-	39.800,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 01 OPĆE JAVNE USLUGE	433.070,00	+2.800,00	+0,6	435.870,00
R001	311 Plaće za redovan rad	185.820,00	0,00	-	185.820,00
R002	312 Ostali rashodi za zaposlene	2.660,00	0,00	-	2.660,00
R003	313 Doprinosi za zdravstveno osiguranje	33.190,00	0,00	-	33.190,00
R004	321 Službena putovanja	3.750,00	0,00	-	3.750,00
R005	321 Stručno usavršavanje zaposlenika	2.000,00	0,00	-	2.000,00
R006	322 Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	7.050,00	0,00	-	7.050,00

R007	322	Energija	17.270,00	0,00	-	17.270,00
R008	322	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	3.990,00	0,00	-	3.990,00
R009	322	Sitan inventar i auto gume	13.680,00	0,00	-	13.680,00
R010	322	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	1.330,00	0,00	-	1.330,00
R011	323	Usluge telefona, pošte i prijevoza	7.710,00	0,00	-	7.710,00
R012	323	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	11.700,00	0,00	-	11.700,00
R013	323	Usluge promidžbe i informiranja	11.970,00	0,00	-	11.970,00
R014	323	Komunalne usluge – opskrba vodom	1.330,00	0,00	-	1.330,00
R015	323	Zakupnine i najamnine	5.190,00	0,00	-	5.190,00
R016	323	Preventivni zdravstveni pregledi zaposlenika	1.000,00	0,00	-	1.000,00
R017	323	Intelektualne i osobne usluge	14.620,00	0,00	-	14.620,00
RO18	323	Ostale intelektualne usluge	39.830,00	0,00	-	39.830,00
RO19	323	Računalne usluge	6.640,00	0,00	-	6.640,00
RO20	323	Ostale usluge	24.850,00	0,00	-	24.850,00
RO21	329	Premije osiguranja	1.870,00	0,00	-	1.870,00
RO22	329	Reprezentacija	13.280,00	0,00	-	13.280,00
RO23	329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	8.790,00	+1.000,00	+11,4	9.790,00
R024	343	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	6.640,00	0,00	-	6.640,00
R025	343	Ostali nespomenuti financijski izdaci	270,00	0,00	-	270,00
R026	383	Penali, ležarina i drugo - poticajna naknada	6.640,00	+1.800,00	+27,1	8.440,00
P02	PROGRAM: GOSPODARSTVO I KOMUNALNA DJELATNOST		396.810,00	0,00	-	396.810,00
A-100002	<i>Aktivnost: Javna rasvjeta</i>		<i>114.050,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-</i>	<i>114.050,00</i>
	Izvor financiranja – 43 – prihodi za posebne namjene		114.050,00	0,00	-	114.050,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 06 USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE		114.050,00	0,00	-	114.050,00

R027	322	Električna energija za javnu rasvjetu	106.180,00	0,00	-	106.180,00
R028	323	Usluge tekućeg održavanja postrojenja – javna rasvjeta	7.870,00	0,00	-	7.870,00
A-200002	<i>Aktivnost: Deratizacija i dezinfekcija</i>		26.550,00	0,00	-	26.550,00
	Izvor financiranja – 43 – prihodi za posebne namjene		26.550,00	0,00	-	26.550,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 05 ZAŠTITA OKOLIŠA		26.550,00	0,00	-	26.550,00
R029	323	Deratizacija i dezinfekcija + zaprašivanje komaraca	26.550,00	0,00	-	26.550,00
A-300002	<i>Aktivnost: Održavanje komunalne infrastrukture</i>		250.900,00	0,00	-	250.900,00
	Izvor financiranja – 43 – prihodi za posebne namjene		250.900,00	0,00	-	250.900,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 06 USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE		250.900,00	0,00	-	250.900,00
R030	323	Ozelenjavanje javnih površina	10.620,00	0,00	-	10.620,00
R031	323	Sanacija poljskih puteva	33.190,00	0,00	-	33.190,00
R032	323	Ostale komunalne usluge	1.330,00	0,00	-	1.330,00
R033	323	Geodetsko - katastarske usluge	6.640,00	0,00	-	6.640,00
R034	323	Uređenje kanalske mreže	66.370,00	0,00	-	66.370,00
R035	323	Čišćenje cesta i javno prometnih nerazvrstanih cesta	15.930,00	0,00	-	15.930,00
R036	323	Čišćenje javnih površina na kojima nije dozvoljen promet (igrališta i staze) i javnih površina ispred objekata javne namjene	13.280,00	0,00	-	13.280,00
R037	323	Čišćenje objekata javne namjene u vlasništvu Općine Borovo	17.260,00	0,00	-	17.260,00
R038	323	Košenje javnih površina	53.090,00	0,00	-	53.090,00

R039	323	Orezivanje i uklanjanje stabala na javnim površinama	33.190,00	0,00	-	33.190,00
A-400002		<i>Aktivnost: Veterinarske usluge</i>	5.310,00	0,00	-	5.310,00
		Izvor financiranja - 11 - opći prihodi i primici	5.310,00	0,00	-	5.310,00
		FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 06 USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	5.310,00	0,00	-	5.310,00
R040	323	Veterinarske usluge	5.310,00	0,00	-	5.310,00
P03		PROGRAM: PRIPREMA I DONOŠENJE AKATA	37.170,00	0,00	-	37.170,00
A-100003		<i>Aktivnost: Predstavnička i izvršna tijela</i>	37.170,00	0,00	-	37.170,00
		Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	37.170,00	-4.980,00	-13,4	32.190,00
		43 – prihodi za posebne namjene	0,00	+4.980,00	-	4.980,00
		FUNKCIJAKA KLASIFIKACIJA: 01 OPĆE JAVNE USLUGE	37.170,00	0,00	-	37.170,00
R041	329	Naknade članovima predstavničkih i izvršnih tijela	27.210,00	0,00	-	27.210,00
R042	329	Naknade članovima povjerenstva - izbori	9.960,00	0,00	-	9.960,00
P04		PROGRAM: POTICANJE RAZVOJA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA I POLJPRIVREDE	189.180,00	0,00	-	189.180,00
A-100004		<i>Aktivnost: Subvencije poljoprivrednicima i trgovačkim društvima</i>	183.190,00	0,00	-	183.190,00
		Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	183.190,00	0,00	-	183.190,00

	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 04 EKONOMSKI POSLOVI - POLJOPRIVREDNICI I TRGOVAČKA DRUŠTVA	183.190,00	0,00	-	183.190,00
R043	351 Subvencije trgovačkim društvima	79.640,00	0,00	-	79.640,00
R044	352 Subvencije poljoprivrednicima	23.900,00	0,00	-	23.900,00
R045	352 Subvencije obrtnicima	79.650,00	0,00	-	79.650,00
A-100005	<i>Aktivnost: tuzemne članarine</i>	2.000,00	0,00	-	2.000,00
	Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	2.000,00	0,00	-	2.000,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 04 EKONOMSKI POSLOVI	2.000,00	0,00	-	2.000,00
R046	329 Tuzemne članarine - LAG SRIJEM	2.000,00	0,00	-	2.000,00
A-100006	<i>Aktivnost: naknade za štetu</i>	3.990,00	0,00	-	3.990,00
	Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	3.990,00	0,00	-	3.990,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 04 EKONOMSKI POSLOVI	3.990,00	0,00	-	3.990,00
R047	383 Naknade za štetu uzrokovane prirodnom katastrofom	1.330,00	0,00	-	1.330,00
R048	383 Ostale naknade šteta pravnim i fizičkim osobama	2.660,00	0,00	-	2.660,00
P05	PROGRAM: DJELATNOST SOCIJALNE SKRBI	246.910,00	0,00	-	246.910,00
A-100006	<i>Aktivnost: Pomoć građanstvima i kućanstvima</i>	246.910,00	0,00	-	246.910,00

	Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	246.910,00	0,00	-	246.910,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 10 SOCIJALNA ZAŠTITA	246.910,00	0,00	-	246.910,00
R049	366 Kapitalna pomoć - škola	6.640,00	0,00	-	6.640,00
R050	363 Tekuće pomoći županijskim proračunima – prehrana za osnovnu školu	2.660,00	0,00	-	2.660,00
R051	372 Pomoć obiteljima i kućanstvima – jednokratne pomoći	13.280,00	0,00	-	13.280,00
R052	372 Pomoć obiteljima i kućanstvima – naknada za novorođenče	26.550,00	0,00	-	26.550,00
R053	372 Pomoć obiteljima i kućanstvima – poticaj – kupovina kuće	39.820,00	0,00	-	39.820,00
R054	372 Stipendije i školarine	6.640,00	0,00	-	6.640,00
R055	372 Ostale naknade u novcu - škola u prirodi, ekskurzija 8. razreda	27.210,00	0,00	-	27.210,00
R056	372 Ostale naknade u novcu – božićnice za umirovljenike	55.080,00	0,00	-	55.080,00
R057	372 Ostale naknade u novcu – dodatka umirovljenicima	39.820,00	0,00	-	39.820,00
R058	372 Ostale naknade u naravi - novogodišnji paketići i školski pribor	5.310,00	0,00	-	5.310,00
R059	372 Sufinanciranje cijene prijevoza	18.590,00	0,00	-	18.590,00
R060	372 Sufinanciranje cijene stanovanja	5.310,00	0,00	-	5.310,00
P06	PROGRAM: JAVNE POTREBE U KULTURI,SPORTU I DRUŠT.DJ.	318.580,00	+6.200,00	+1,9	324.780,00
A-100007	<i>Aktivnost: Donacije za društvene djelatnosti</i>	238.940,00	+6.200,00	+2,6	245.140,00
	Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	238.940,00	+6.200,00	+2,6	245.140,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 08 KULTURA,SPORT I RELIGIJA	238.940,00	+6.200,00	+2,6	245.140,00
R061	381 Tekuće donacija Vijeću nacionalne manjine i prekogranična suradnja	0,00	+6.200,00	-	6.200,00

R062	381	Tekuće donacije udrugama i političkim strankama	52.960,00	0,00	-	52.960,00
R063	381	Tekuće donacije političkim strankama	6.770,00	0,00	-	6.770,00
R064	381	Tekuće donacije sportskim udrugama	86.270,00	0,00	-	86.270,00
R065	381	Tekuće donacije - crveni križ	9.300,00	0,00	-	9.300,00
R066	381	Tekuće donacije - Radio Borovu	46.460,00	0,00	-	46.460,00
R067	381	Tekuće donacije - PROJEKT CENTAR	14.600,00	0,00	-	14.600,00
R068	381	Tekuće donacije - ZVO	13.280,00	0,00	-	13.280,00
R069	381	Tekuće donacije civilnoj zaštiti i spašavanju u novcu	2.660,00	0,00	-	2.660,00
R070	381	Tekuće donacije civilnoj zaštiti i spašavanju u naravi	6.640,00	0,00	-	6.640,00
K-200006		<i>Aktivnost: Kapitalne donacije za društvene djelatnosti</i>	<i>79.640,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-</i>	<i>79.640,00</i>
		Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	79.640,00	0,00	-	79.640,00
		FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 08 KULTURA, SPORT I RELIGIJA	79.640,00	0,00	-	79.640,00
R071	382	Kapitalne donacije za Srpsku pravoslavnu crkvu	79.640,00	0,00	-	79.640,00
P07		PROGRAM: ZAŠTITA OD POŽARA	59.730,00	0,00	-	59.730,00
A-100007		<i>Aktivnost: Osnovna djelatnost DVD-a</i>	<i>59.730,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-</i>	<i>59.730,00</i>
		Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	59.730,00	0,00	-	59.730,00
		FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 03 JAVNI RED I SIGURNOST	59.730,00	0,00	-	59.730,00
R072	381	Tekuće donacije DVD-u	59.730,00	0,00	-	59.730,00

P08	PROGRAM: NABAVA NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.738.010,00	+25.500,00	+0,9	2.763.510,00
K-100008	<i>Aktivnost: Izgradnja komunalne infrastrukture</i>	<i>1.198.050,00</i>	<i>0,00</i>	-	<i>1.198.050,00</i>
	Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	313.705,00	0,00	-	313.705,00
	52 – ostale pomoći	884.345,00	0,00	-	884.345,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 06 USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	1.198.050,00	0,00	-	1.198.050,00
R073	421 Ceste - projektna dokumentacija i izgradnja	100.000,00	0,00	-	100.000,00
R074	421 Zgrada NK Sloga	1.008.700,00	0,00	-	1.008.700,00
R075	421 Kanalizacija i sanacija vodovodne mreže	39.820,00	0,00	-	39.820,00
R076	421 Starački dom – projektna dokumentacija	6.640,00	0,00	-	6.640,00
R077	421 Sportski i rekreacijski tereni – FITNES PARK	26.950,00	0,00	-	26.950,00
R078	422 Oprema za održavanje i zaštitu – video nadzor	6.640,00	0,00	-	6.640,00
R079	426 Dokumenti prostornog uređenja	9.300,00	0,00	-	9.300,00
K-200008	<i>Aktivnost: Nabavka uredske opreme, namještaja, prijevoznih sredstva, strojeva i ostale opreme</i>	<i>25.240,00</i>	<i>0,00</i>	-	<i>25.240,00</i>
	Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	25.240,00	0,00	-	25.240,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA:01 OPĆE JAVNE USLUGE	25.240,00	0,00	-	25.240,00
R080	422 Uredski namještaj	10.620,00	0,00	-	10.620,00
R081	422 Računala i računska oprema	1.330,00	0,00	-	1.330,00
R082	422 Klima uređaj	1.330,00	0,00	-	1.330,00

R083	422	Oprema za ostale namjene	9.300,00	0,00	-	9.300,00
R084	426	Nematerijalna proizvedena imovina - ulaganja u računalne programe	2.660,00	0,00	-	2.660,00
K-300008		<i>Aktivnost: Dodatna ulaganja na građevinske objekte</i>	<i>1.514.720,00</i>	<i>+25.500,00</i>	<i>+1,7</i>	<i>1.540.220,00</i>
		Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici	1.115.486,00	+25.500,00	+2,3	1.140.986,00
		52 – ostale pomoći	399.234,00	0,00	-	399.234,00
		FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 06 USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	1.514.720,00	+25.500,00	+1,7	1.540.220,00
R085	451	Sanacija zgrade općine	199.090,00	0,00	-	199.090,00
R086	451	Ribarska kuća	1.330,00	0,00	-	1.330,00
R087	451	Igralište - Savulja	78.840,00	0,00	-	78.840,00
R088	451	Igralište - Crepulje	58.800,00	0,00	-	58.800,00
R089	451	Sanacija javne rasvjete – Veselina Stojakovića	26.550,00	0,00	-	26.550,00
R090	451	Sanacija javne rasvjete – produžetak ulice uz prugu	26.550,00	0,00	-	26.550,00
R091	451	Uređenje šetališne zone - idejno rješenje i projektna dokumentacija	199.090,00	0,00	-	199.090,00
R092	451	Sanacija staza - Željeznička	38.490,00	0,00	-	38.490,00
R093	451	Sanacija staza – Školska	119.460,00	0,00	-	119.460,00
R094	451	Sanacija staza – Ozrenska	112.820,00	0,00	-	112.820,00
R095	451	Sanacija staza – Gajićeva I dio	46.460,00	0,00	-	46.460,00
R096	451	Parking kod groblja	66.370,00	0,00	-	66.370,00
R097	451	Etno kuća	100.870,00	0,00	-	100.870,00
R098	451	Višenamjenska sala	2.000,00	0,00	-	2.000,00
R099	451	Sanacija ceste – Ratarska	265.450,00	0,00	-	265.450,00
R100	451	Sanacija ceste – Božidara Maslarića	106.180,00	0,00	-	106.180,00
R101	451	Sanacija ceste – Đorđa Sremca	66.370,00	0,00	-	66.370,00

R102	451	Sanacija ceste – Vladimira Nazora	0,00	+25.500,00	-	25.500,00
P09	PROGRAM: ZAŽELI faza III		225.660,00	0,00	-	225.660,00
	<i>Aktivnost: Administrativno, tehničko i stručno osoblje</i>		<i>225.660,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-</i>	<i>225.660,00</i>
	Izvor financiranja – 43 – prihodi za posebne namjene		33.849,00	0,00	-	33.849,00
	51 – ostale pomoći		191.811,00	0,00	-	191.811,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 01 OPĆE JAVNE USLUGE		225.660,00	0,00	-	225.660,00
R103	311	Plaće za redovan rad	177.190,00	0,00	-	177.190,00
R104	313	Doprinos za zdravstveno osiguranje	26.550,00	0,00	-	26.550,00
R105	322	Materijal i sredstva za čišćenje i održavanje - higijena	11.950,00	0,00	-	11.950,00
R106	322	Nabavka bicikala	3.460,00	0,00	-	3.460,00
R107	323	Promidžbeni materijal	5.710,00	0,00	-	5.710,00
R108	323	Ostale intelektualne usluge	800,00	0,00	-	800,00
			PLAN 2023.	+ POVEĆANJE - SMANJENJE	INDEKS	NOVI PLAN
	RAZDJEL 02 – PRORAČUNSKI KORISNIK DJEČJI VRTIĆ		268.690,00	0,00	-	268.690,00
P10	PROGRAM: REDOVNA DJELATNOST		164.600,00	0,00	-	164.600,00
A-100009	<i>Aktivnost: Rashodi za zaposlene</i>		<i>154.630,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-</i>	<i>154.630,00</i>

	Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici - osnivač	154.630,00	0,00	-	154.630,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 09 OBRAZOVANJE	154.630,00	0,00	-	154.630,00
R109	311 Plaće za redovan rad	154.630,00	0,00	-	154.630,00
A-200009	<i>Aktivnost: Materijalni rashodi</i>	9.970,00	0,00	-	9.970,00
	Izvor financiranja – 11 – opći prihodi i primici - osnivač	9.970,00	0,00	-	9.970,00
	FUNKCIJSKA KLASIFIKACIJA: 09 OBRAZOVANJE	9.970,00	0,00	-	9.970,00
R110	322 Energija	9.970,00	0,00	-	9.970,00
P11	PROGRAM: PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE	104.090,000	0,00	-	104.090,00
A-100009	<i>Aktivnost: Rashodi za zaposlene</i>	44.460,00	0,00	-	44.460,00
	Izvor financiranja – 31 – vlastiti prihodi	4.640,00	0,00	-	4.640,00
	61 - donacije	39.820,00	0,00	-	39.820,00
R111	31 Rashodi za zaposlene	44.460,00	0,00	-	44.460,00
A-200009	<i>Aktivnost: Materijalni rashodi</i>	56.970,00	0,00	-	56.970,00
	Izvor financiranja – 31 – vlastiti prihodi	47.130,00	0,00	-	47.130,00
	52 - pomoći	9.840,00	0,00	-	9.840,00

R112	321	Stručno usavršavanje zaposlenika	1.000,00	0,00	-	1.000,00
R113	322	Uredski materijal, ostali materijalni rashodi, didaktičke igračke	11.000,00	0,00	-	11.000,00
R114	322	Materijalni rashodi – namirnice i ostali materijal i sirovine	14.000,00	0,00	-	14.000,00
R115	322	Energija	5.030,00	0,00	-	5.030,00
R116	322	Materijal za tekuće i investicijsko održavanje	1.000,00	0,00	-	1.000,00
R117	322	Sitan inventar	11.000,00	0,00	-	11.000,00
R118	322	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	1.500,00	0,00	-	1.500,00
R119	323	Usluge telefona, pošte i prijevoza	1.000,00	0,00	-	1.000,00
R120	323	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	1.000,00	0,00	-	1.000,00
R121	323	Komunalne usluge	700,00	0,00	-	700,00
R122	323	Zdravstvene i veterinarske usluge	1.000,00	0,00	-	1.000,00
R123	323	Intelektualne i osobne usluge	3.000,00	0,00	-	3.000,00
R124	323	Računalne usluge	1.000,00	0,00	-	1.000,00
R125	323	Ostale usluge	1.740,00	0,00	-	1.740,00
R126	329	Premije osiguranja	1.000,00	0,00	-	1.000,00
R127	329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	1.000,00	0,00	-	1.000,00
R128	343	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	1.000,00	0,00	-	1.000,00
A-300009		<i>Aktivnost: Nabavka opreme</i>	<i>2.660,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-</i>	<i>2.660,00</i>
		Izvor financiranja – 61 – donacije	2.660,00	0,00	-	2.660,00
R129	42	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	2.660,00	0,00	-	2.660,00

KLASA: 601-03/22-01
URBROJ: 2196-9-02-23-17/1
Borovo, 13.02.2023 god.

Na temelju članka 48. stavka 4. i 5. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN, broj 10/97, 107/07, 94/13, 98/19 i 57/22), čl. 44. Statuta (Sl. Glasnik 2/21), te čl.73. Poslovnika o radu općinskog vijeća (Sl. glasnik 5/21) Općinsko vijeće Općine Borovo , na 12. sjednici održanoj dana 13. 02. 2023 god. donosi

ODLUKU
o izmjenama i dopunama Odluke
o mjerilima za naplatu i cijeni usluga
Dječjeg vrtića ZLATOKOSA BOROVO

Čl. 1.

St. 2. i st. 3. čl. 10. Odluke o mjerilima za naplatu i cijeni usluga Dječjeg vrtića ZLATOKOSA Borovo (Sl. glasnik 7/22) mijenjaju se i glase:

“Na temelju obračuna iz st. 1. ovoga čl. dječji vrtić dostavlja račun svakom roditelju-korisniku usluga najkasnije do 10. dana u mjesecu za prethodni mjesec korištenja usluga vrtića.

Roditelj-korisnik usluga dječjeg vrtića dužan je platiti sudjelovanje u punoj mjesečnoj cijeni usluga dječjeg vrtića na temelju računa iz stavka 1. ovoga članka najkasnije do 10. dana u mjeseca u kojemu je račun izdan za prethodni mjesec korištenja usluga vrtića.“

Čl. 2.

Ostale odredbe Odluke ne mijenju se niti se dopunjavaju.

Čl. 3.

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u Službenom glasniku Općine Borovo.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Duško Drobić

KLASA: 041-01/20-01/1
 URBROJ: 2196-9-02-23-30
 Borovo, 13.02.2023 god.

Na temelju članka 62. stavak 1. i stavak 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN broj 68/18, 110/18 i 32/20), čl. 44. Statuta (Sl. glasnik 2/21) te čl. 73. Poslovnika (Sl. glasnik 5/21) Općinsko vijeće Općine Borovo na 12. redovnoj sjednici održanoj dana 13.02.2023. godine, donosi

ODLUKU
 o proglašenju komunalne infrastrukture
 javnim dobrom u općoj uporabi

Čl. 1.

Ovom Odlukom proglašava se javnim dobrom u općoj uporabi u vlasništvu Općine Borovo komunalna infrastruktura navedena u sljedećoj tablici:

Naziv komunalne infrastrukture	Vrsta komunalne infrastrukture sukladno čl. 59. i 60. Zakona o komunalnom gospodarstvu	Oznaka zemljišta u zemljišnim knjigama	Katastarska općina	Broj katastarske čestice
Nerazvrstana cesta Ulica Ratarska	Nerazvrstana cesta/Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila/Javna parkirališta	PUT - UL. RATARSKA Ukupne površine 7189 m ²	Borovo	2475
Nerazvrstana cesta Ulica Ratarska	Nerazvrstana cesta/Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila/Javna parkirališta	PUT UL. RATARSKA Ukupne površine 2330 m ²	Borovo	2474
Nerazvrstana cesta Ulica Ratarska	Nerazvrstana cesta/Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila/Javna parkirališta	PUT UL. RATARSKA ukupne površine 3492 m ²	Borovo	2471

Nerazvrstana cesta Ulica Ratarska	Nerazvrstana cesta/Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila/Javna parkirališta	PUT UL. RATARSKA ukupne površine 3273 m2	Borovo	2470
Nerazvrstana cesta Ulica Ratarska	Nerazvrstana cesta/Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila/Javna parkirališta	PUT UL. RATARSKA ukupne površine 3803 m2	Borovo	2465
Nerazvrstana cesta Ulica Ratarska	Nerazvrstana cesta/Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila/Javna parkirališta	PUT UL. RATARSKA ukupne površine 2624 m2	Borovo	2464
Nerazvrstana cesta Ulica Ratarska	Nerazvrstana cesta/Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila/Javna parkirališta	PUT UL. RATARSKA ukupne površine 10401 m2	Borovo	2458

Čl. 2.

Ova Odluka dostaviti će se Zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog suda u Vukovaru radi upisa u zemljišne knjige komunalne infrastrukture navedene u točki I. ove Odluke kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine Borovo, 32227 Borovo, Glavna br. 3, OIB 02417916452.

Čl. 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Općine Borovo.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGVIJEĆA
Duško Drobić

AKTI OPĆINSKOG NAČELNIKA

KLASA: 363-05/23-01/2
URBROJ: 2196-9-01-23-5
Borovo, 06.02.2023 god.

Na temelju odredaba Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 68/18, 110/18 i 32/20), čl. 66. Statuta Općine Borovo (Sl. glasnik 2/21) te na temelju Zaključka općinskog načelnika o utvrđivanju kriterija za vrednovanje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom KLASA : 363-01/22-01 URBROJ: 2196-9-01-22-03 općinski načelnik dana 06. veljače 2023 god. podnosi

I Z V J E Š Ć E o vrednovanje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom na području Općine Borovo u 2022 god.

I. Učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom na području Općine Borovo u 2022 god. ocjenjuje se kako slijedi:

R. br.	Naziv	Učinkovito DA/NE/ DJELOMIČNO	Kriteriji vrednovanja	Planirane aktivnosti unapređenja	Napomena
1.	Nerazvrstane ceste	DJELOMIČNO	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštita javnog interesa, - Sigurnost prometovanja, - opremljenost, - Izgrađenost, - iskoristivost 	<ul style="list-style-type: none"> -saniranje oštećenih dijelova nerazvrstanih cesta, uređenje rubnog dijela, čišćenje -zamjena oštećene prometne signalizacije 	Djelomično sanirane ceste u dužini od cca 400 m u Željezničkoj i Buličevoj a V. Nazora u cijelosti
2.	Javne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	DA	<ul style="list-style-type: none"> - zaštita javnog interesa, - razmjerna korist, - univerzalnost i jednak pristup, - opremljenost, - prilagodljivost 	<ul style="list-style-type: none"> -čišćenje i uređenje, -opremanje komunalnom opremom 	Kontinuirano održavanje čišćenje,) nabava komunalne opreme za šetnicu i izrađena proj. dok.
3.	Građevine za odvodnju oborinskih voda	DA	<ul style="list-style-type: none"> -zaštita javnog interesa, -uređenost, -zaštita korisnika, prostora i okoliša, 	<ul style="list-style-type: none"> - čišćenje i održavanje u stanju propusnosti 	Čišćenje, košenje, odvoz raslinja
4.	Javne zelene površine	DA	<ul style="list-style-type: none"> - zaštita javnog interesa, -uređenost, -zaštita korisnika, prostora i okoliša, 	<ul style="list-style-type: none"> -čišćenje, košenje, sakupljanje i odvoz suhog granja i drugih bio-ostataka, -ozelenjavanje 	Predmet održavanja su sve javne zelene površine i površine ispred napuštenih stamb. Objekata, izvršena sadnja cca 50 sadnica ukrasnih stabala

5.	Građevine, uređaji i predmeti javne namjene	DA	-zaštita javnog interesa, -uređenost, -zaštita korisnika, -univerzalnost i jednakost pristupa, -javnost	-čišćenje, uređenje -sanacija oštećenih betonskih prilaza	Održavanje parkirališta, sanacija staza u ul. Nikole Tesle, Željeznička, izrađena proj. dok. za sanaciju dj. igrališta u Đ. Jakšića i Ozrenskoj ul. Završena I. faza izgradnje kom. pogona (trenč silos)
6.	Mjesno groblje	DA	-zaštita javnog interesa, -uređenost, -zaštita korisnika, -univerzalnost i jednakost pristupa, -javnost, -kakvoća obavljanja djelatnosti,	-čišćenje, košenje, -izgradnja pristupnih staza, -ozelenjavanje	
7.	Javne površine	DA	-zaštita javnog interesa, -uređenost, -zaštita korisnika, -univerzalnost i jednakost pristupa, -javnost	-čišćenje, -opremanje komunalnom opremom, -uređenje pristupnih prilaza	
8.	Javna rasvjeta	DA	--zaštita javnog interesa, -uređenost, -zaštita korisnika, -univerzalnost i jednakost pristupa, -javnost, -neprofitnost, -kontinuitet, -ekonomičnost i učinkovitost	-održavanje u smislu pravovremene zamjene dotrajalih dijelova, -modernizacija postavljanjem led rasvjete u svim dijelovima naselja	Ugradnja uklopnih analognih satova u svrhu upravljanja radom sustava jr i tekuće održavanje

II. Izvješće će biti objavljeno u Službenom glasniku Općine Borovo i na Internet stranici općine.

OPĆINSKI NAČELNIK
Zoran Baćanović, mag. iur

KLASA: 322-02/22-01/01
URBROJ: 2196-9-01-22-3
U Borovu, 11.03.2023 god.

Na temelju čl. 5. st. 2. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (N.N. 79/07, 113/08, 43/09, 130/17, 114/18, 47/20, 134/20) te čl. 63 Statuta Općine Borovo (Sl glasnik Općine Borovo 02/21) općinski načelnik dana 11.03.2023 god. donosi

O D L U K U

I Donosi se Program mjera i provedbeni plan suzbijanja patogenih mikroorganizma, štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetnih glodavca (u daljnjem tekstu: Program mjera) čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti na području Općine Borovo za 2023. godinu.

II Prijedlog Programa mjera izradio je Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko srijemske županije.

III. Općina Borovo će u 2023 god. provoditi mjere suzbijanja štetnika kao mogućih prijenosnika zaraznih bolesti na svome području i to provođenjem mjera deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije.

IV. Financijska sredstva za provođenje mjera iz t. III. ove Odluke kao i sredstva za provedbu stručnog nadzora nad provođenjem mjera DDD osigurana su u proračunu Općine Borovo za 2023 god. na poziciji 32, konto 32343 – deratizacija.

V. Deratizacija na području Općine Borovo provodit će se dva puta u toku proračunske godine (proljetna i jesenja).

VI. Program Mjera u cijelosti je sastavni dio ove Odluke i bit će objavljen u Službenom glasniku Općine Borovo i Internet stranici Općine Borovo.

OPĆINSKI NAČELNIK
Zoran Baćanović, mag.iur.

Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije

Služba za epidemiologiju

Zvonarska 57, 32100 Vinkovci

tel.: 032 370 429, fax: 032 370 515

e-mail: epidemiologijavk@zzjz-vs.hr, www.zzjz-vs.hr

**PRIJEDLOG PROGRAMA MJERA I PROVEDBENOG PLANA
SUZBIJANJA PATOGENIH MIKROORGANIZMA, ŠTETNIH
ČLANKONOŽACA (ARTHROPODA) I ŠTETNIH GLODAVCA
ČIJE JE PLANIRANO, ORGANIZIRANO I SUSTAVNO
SUZBIJANJE MJERAMA *DEZINFEKCIJE, DEZINSEKCIJE I
DERATIZACIJE* OD JAVNOZDRAVSTVENE VAŽNOSTI
NA PODRUČJU OPĆINE BOROVO ZA 2023. GODINU**

Vinkovci, prosinca 2022.

CILJ PROGRAMA MJERA

Cilj Programa mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (Arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti je provedba DDD mjera na području Općine Vrbanja u opsegu i sadržaju propisanim Zakonom o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN79/07, 113/08, 43/09 i 130/17), i Programom mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (Arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za RH (NN128/11, NN62/18) kojeg je na prijedlog Hrvatskog Zavoda za javno zdravstvo donio Ministar nadležan za zdravstvo.

ZAKONSKA OSNOVA

Donošenje Odluke o provedbi mjera suzbijanja štetnika kao mogućih prijenosnika zaraznih bolesti na području svoje nadležnosti

- (1)Na osnovi članka 4. stavka 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti(NN79/07, 113/08, 43/09 i 130/17) općinski načelnici i gradonačelnici dužni su donijeti Odluku kojom će osigurati provođenje mjera suzbijanja štetnika kao mogućih prijenosnika zaraznih bolesti na području svoje nadležnosti te mjere kojima će se štetnici suzbijati (dezinfekcija i/ili dezinfekcija i/ili deratizacija), osigurati sredstva za njihovo provođenje, kao i stručni nadzor nad provođenjem tih mjera.
- (2)Na osnovi članka 4. stavka 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN79/07, 113/08, 43/09 i 130/17) i župani donose opću Odluku o provedbi mjera suzbijanja štetnika s kojom će dodatno obvezati općine i gradove na području svoje nadležnosti da se omogući provođenje obveznih DDD mjera kao posebnih mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti sukladno važećim zakonskim propisima.
- (3)Na osnovi članka 24. stavka 2. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti(NN79/07, 113/08, 43/09 i 130/17) županije, odnosno Grad Zagreb, gradovi i općine obvezni su omogućiti provedbu preventivne i obvezne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije na svome području sukladno ovome Programu mjera.

Na temelju članka 5. stavka 1. i članka 24. stavka 6. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN79/07, 113/08, 43/09 i 130/17) na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo Ministar nadležan za zdravstvo donosi Program mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (Arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za RH (NN128/11, NN62/18).

OPĆE ODREDBE

Zaštita pučanstva od zaraznih bolesti ostvaruje se obveznim mjerama za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti sukladno članku 9. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN79/07, 113/08, 43/09 i 130/17):

- a) općim DDD mjerama
- b) posebnim DDD mjerama
- c) sigurnosnim DDD mjerama-protuepidemijska DDD
- d) ostalim mjerama

a) Opće DDD mjere kao obvezne mjere zaštite pučanstva od zaraznih bolesti provode se u svim objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru sukladno članku 10. stavak 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN79/07, 113/08, 43/09 i 130/17).

Opće mjere se provode kontinuirano, a njihovu provedbu su dužni osigurati i provoditi svi sudionici lokalne zajednice.

b) Posebne DDD mjere provode se na temelju članka 5., 23. i 24. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, ovoga Programa mjera i Provedbenog plana kojeg je za područje općine i grada u županiji donio općinski načelnik i gradonačelnik na prijedlog nadležnog zavoda za javno zdravstvo.

Navedene mjere mogu obavljati samo pravne osobe koje obavljaju zdravstvenu djelatnost i druge pravne osobe koje imaju odobrenje za obavljanje te djelatnosti Ministarstva zdravstva sukladno programu iz članka 5. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN RH 79/07, 113/08, 43/09 i 130/17) . Ovlašteni izvođači DDD mjera moraju ispunjavati uvjete propisane Pravilnikom o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obvezatne dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije kao mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti pučanstva (NN 35/07), te ih moraju provoditi u skladu s Pravilnikom o načinu provedbe obvezatne dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije (NN 35/07) i Programom mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (*Arthropoda*) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za RH (NN128/11), te Izmjenama i dopunama Programa (NN62/18).

c) Protuepidemijske DDD mjere provode se kao sigurnosne i obvezne mjere na osnovi naredbe ministra nadležnog za zdravstvo, a na prijedlog Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, odnosno radi zaštite pučanstva Republike Hrvatske od unošenja te sprečavanja i suzbijanja kolere, kuge, virusne hemoragijske groznice, žute groznice i drugih zaraznih bolesti, poduzimaju se mjere određene ovim Zakonom te međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska stranka.

d) Ostale mjere provode se u slučaju pojave epidemije ili elementarnih nesreća; prijenosa, pogreba i iskopavanja umrlih osoba te bolničkih infekcija.

POSEBNE DDD MJERE ZA SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE ZARAZNIH BOLESTI

Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije predlaže sljedeći Program mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti-dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija (DDD mjere) na području općine Borovo u 2023. godini.

Obvezna DDD kao posebna mjera provodi se radi sprječavanja pojave i suzbijanja širenja zaraznih bolesti koje uzrokuju patogeni mikroorganizmi, štetni člankonošci (Arthropoda) i štetni glodavci na svim površinama, prostorima i u objektima iz članka 10. stavak 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.

Posebne DDD mjere provode se kao:

- a. Preventivna DDD**
- b. Obvezna preventivna DDD**

Preventivna i obvezna preventivna DDD kao posebna mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti na području Republike Hrvatske provodi se na osnovi članka 23. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine br.79/07, 113/08, 43/09 i 130/17).

a) Preventivna DDD kao posebna mjera provodi se radi:

- uklanjanja rizika od pojave i prijenosa zaraznih bolesti
- uklanjanja šteta koje nastaju uništavanjem onečišćenjem hrane
- sprječavanja kontaminacije stambenih i gospodarskih objekata pod sanitarnim nadzorom koje uzrokuju mikroorganizmi, štetni člankonošci (Arthropoda) i štetni glodavci.

Uklanjanje rizika od pojave i prijenosa zaraznih bolesti

Osnovne preventivne mjere koje nadležna tijela moraju osigurati i provoditi su:

1. Ispravna dispozicija krute otpadne tvari
 - održavanje uređenih odlagališta otpadne tvari (zatrpavanje)
 - sanacija (eliminacija) divljih odlagališta otpada
 - redovito pražnjenje spremnika za otpad
 - redovito mehaničko čišćenje, pranje i dezinfekcija spremnika za otpad
2. Ispravna dispozicija fekalnog otpada -održavanje kanalizacijskog sustava
 - sanacija septičkih (crnih) jama

- zabrana pražnjenja sadržaja septičkih jama (crnih) u potoke i kanale oborinskih voda
- sprječavanje prelijevanja septičkih jama redovitim pražnjenjem

3. Higijensko – sanitarne mjere na javnim površinama

- sprječavanje nekontrolirane dispozicije krutih otpadnih tvari na javnim površinama ("divlja odlagališta")
- sređivanje zapuštenih zelenih površina
- održavanje potoka i kanala oborinskih voda (čišćenje), uklanjanje obraštaja
- sređivanje bara, proširivanje usjeka u cilju povećanja protočnosti tekućica (medij pogodan za razvoj komaraca) -čišćenje oluka na javnim zgradama
- saniranje građevinskih oštećenja (komunikacija vektorima)
- sklanjanje izložene hrane namijenjene životinjama lualicama (atraktant za glodavce)

4. Preventivne mjere u gospodarskim objektima; ekonomskim dvorištima i skladištima

- obveza uvođenja "rodent-proof" sustava (građevinsko – tehnička rješenja tj. izgradnja barijera za sprječavanje ulaza glodavaca u unutarnje prostore objekta)
- redovito uređenje ekonomskih dvorišta (uklanjanje korova, obraštaja i raznog ambalažnog neupotrebljavanog materijala)
- zabrana nagomilavanja krutog otpada, osobito starih automobilskih guma
- zabrana nekontrolirane dispozicije animalnog klaoničkog otpada (konfiskat).

5. Preventivne mjere na poljoprivrednim površinama i privatnim domaćinstvima

- redovito održavanje poljoprivrednih površina (proljetno čišćenje)
- edukacija stanovništva o značaju spremnika vode za poljoprivredne potrebe (bačve, kade, cisterne i sl.) - u razvoju larvi komaraca i načinima prevencije
- redovito čišćenje staja, redovita dispozicija animalnog fekalnog otpada, spremanje u gnojnice
- edukacija stanovništva u suburbanim i ruralnim područjima o mogućim preventivnim mjerama za sprječavanje razvoja muha (npr. prekrivanjem gnojnice plastičnom folijom).

6. Preventivne sanitarno-higijenske mjere u naseljima s nedostatnim sanitarno - higijenskim i komunalnim uvjetima

- osiguravanje dovoljnog broja kontejnera za odlaganje komunalnog otpada
- redovito odvoženje komunalnog i glomaznog otpada na legalna odlagališta
- saniranje i redovito pražnjenje septičkih jama
- hvatanje i cijepljenje pasa i mačaka lualica protiv bjesnoće

b) Obvezna preventivna DDD kao posebna mjera provodi se radi:

- suzbijanja širenja zaraznih bolesti u objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru -suzbijanja širenja zaraznih bolesti u prometnim sredstvima, brodovima i sl. te -suzbijanja širenja zaraznih bolesti u skladištima hrane.

PLAN PROVEDBE POSEBNIH DDD MJERA

SUZBIJANJE ŠTETNIKA OD JAVNOZDRAVSTVENE VAŽNOSTI NA PODRUČJU OPĆINE BOROVO

Standardi, vrste i način provedbe Programa mjera

Cilj provedbe Programa mjera je planiranje sustavnih, organiziranih i cjelovitih (integralnih) mjera uništavanja patogenih mikroorganizama te suzbijanja štetnih člankonožaca (Arthropoda) i štetnih glodavca, odnosno kombinaciju preventivnih i kurativnih mjera s konačnim ciljem postizanja smanjenja, zaustavljanja rasta i razmnožavanja ili potpunog uklanjanja prisustva mikroorganizama, štetnih člankonožaca (*Arthropoda*) i štetnih glodavca.

DEZINFEKCIJA

Dezinfekcijom se smatraju postupci koji imaju za cilj uništavanja, usporavanja rasta i razmnožavanja ili uklanjanja većine mikroorganizama na površinama, u prostorijama, objektima, uređajima, priboru te opremi, a u sustavnoj provedbi mehaničkih, fizikalnih i kemijskih metoda.

Za suzbijanje mikroorganizama mogu se koristiti dezinfekcijska sredstva koja su propisno registrirana i dopuštena za primjenu u Republici Hrvatskoj rješenjem Ministarstva zdravlja. Dezinfekcijska sredstva dolaze na tržište u različitim formulacijama, pa će od toga ovisiti i koncentracija te način primjene pojedinog sredstva, a u skladu s deklaracijom i preporukama proizvođača.

Patogeni mikroorganizmi

Epidemiološki značaj:

– mikroorganizmi (uključujući bakterije, viruse, gljivice, parazite itd.), uzrokuju vrlo široki spektar bolesti od kojih se mnoge mogu spriječiti i/ili suzbiti prekidanjem lanca prijenosa, odnosno dezinfekcijom izvora zaraze ili objekta/medija prijenosa.

Cilj uništavanja patogenih organizama je sprječavanje pojave ili suzbijanje zaraznih bolesti koje uzrokuju patogeni mikroorganizmi, a provodi se uvijek i na svim mjestima gdje postoji rizik od prenošenja istih **Dezinfekcija se provodi kao:**

- a. Preventivna dezinfekcija
- b. Obvezna preventivna dezinfekcija

Preventivna dezinfekcija kao posebna mjera podrazumijeva mehaničke, fizikalne ili kemijske mjere koje se provode u svim objektima javne namjene koji podliježu sanitarnom nadzoru. Preventivna dezinfekcija kao posebna mjera provodi se uvijek prije prve uporabe objekta javne namjene ili nakon dužeg nekorištenja, a prije ponovne uporabe. Objekti javne namjene pod sanitarnim nadzorom u kojima je provedena obvezna preventivna dezinfekcija

kao posebna mjera mogu se ponovno upotrebljavati nakon izdane potvrde o mikrobiološkoj čistoći koju izdaje ovlaštena ustanova.

Obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera podrazumijeva mehaničke, fizikalne ili kemijske mjere koje se provode na površinama, u prostorima ili objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru, a poduzimaju se u izvanrednim situacijama:

- ako nastaju uvjeti ili se povećava rizik prenošenja zaraznih bolesti na osnovi epidemioloških indikacija,
- ako su u sanitarnom nadzoru određene nepravilnosti u održavanju površina, prostora ili objekata koje pogoduju razvoju mikroorganizama,
- tijekom elementarnih nepogoda,
- tijekom izljeva kanalizacije,
- tijekom masovnih skupova,
- tijekom prolijevanja ili rasapa infektivnog materijala, -tijekom zbrinjavanja infektivnog otpada i sl.

Dezinfekciju u prostorijama, na uređajima, vozilima, opremi, priboru, radnim i drugim površinama, te predmetima u objektima iz članka 10.st.1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine br.79/07, 113/08) koji podliježu sanitarnom nadzoru dužni su osigurati i provoditi vlasnici objekta i sami djelatnici.

Dezinfekciju javnih površina, ustanova, objekata i svih prostora javne namjene dužna je osigurati lokalna uprava i samouprava.

DEZINSEKCIJA

Dezinsekcija podrazumijeva sustavno i planirano suzbijanje insekata i ostalih člankonožaca ili njihovih razvojnih oblika koji prenose uzročnike zaraznih bolesti, izazivaju alergijske reakcije ili imaju toksično djelovanje, odnosno ukoliko su nametnici ili molestanti (napasnici).

Dezinsekcija se provodi primjenom fizikalnih, kemijskih i/ili bioloških metoda i sredstava koja su ekološki najprihvatljivija, na način da se ne dovodi u opasnost zdravlje ljudi i životinja, te korisnih insekata.

Najčešći štetni insekti koje treba suzbijati radi zaštite zdravlja stanovništva su:

- komarci- sve vrste
- razne vrste muha
- buhe
- krpelji
- smeđi i crni žohar
- mravi
- stjenice - ose i stršljeni
- Ostali člankonošci koji se povremeno javljaju te izazivaju potencijalni rizik za pojavu bolesti, alergija ili uznemiruju stanovništvo

PRIJEDLOG PROVEDBE DEZINSEKCIJE KOMARACA NA PODRUČJU OPĆINE

Obzirom na geografska i klimatološka obilježja Vukovarsko-srijemske županije, u toplom dijelu godine stvaraju se gotovo idealni uvjeti za razvoj i razmnožavanje komaraca. Tome pridonose velike površine pod šumama, vode stajačice, naplavna područja velikih rijeka te razvijena kanalska mreža. Sukladno tome nužno je sustavno, organizirano i kontinuirano provođenje mjera suzbijanja komaraca na cjelokupnom ciljanom području.

Suzbijanje komaraca ima smisla jedino ukoliko se provodi kao višegodišnji, organizirani i neprekidni program suzbijanja. Pojedinačne akcije suzbijanja imaju vrlo niski učinak u odnosu na uloženi novac, te se mogu smatrati ekonomski neopravdanima.

Organizacija kontrole komaraca vrlo je kompleksna i sastoji se od nekoliko karika u lancu:

- odluka odgovornih struktura u gradu/općini
- ekonomska podloga
- biološke spoznaje
- kvalitetan tretman

Komarci

Epidemiološki značaj: prijenosnici malarije, bolesti čiji su uzročnici virusi iz skupine arbo-virusa – uzročnik žute groznice, Denga groznice, West Nile groznice, oboljenja čiji je uzročnik Zika virus ili Chikungunya virus i dr., te filarijaze)

Cilj suzbijanja komaraca i njihovih razvojnih oblika jest radi sprečavanja pojave zaraznih bolesti pučanstva; smanjenja uzrokovanja kožnih problema, urtika, eritema, alergijskih promjena nastalih ubodima komaraca i sekundarnih infekcija zbog oštećenja kože nastalog češanjem i grebanjem te uzrokovanja smetnji pri normalnom odvijanju svakodnevnih aktivnosti domicilnog pučanstva i turista.

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja:

- preventivna dezinfekcija kao posebna mjera na području općina i gradova
- obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera u slučaju pojave bolesti

Trenutno stanje i prioriteti

Od stotinjak vrsta komaraca poznatih u Europi, u Republici Hrvatskoj zabilježeno je više od 50 vrsta. Razlog tome je veliki broj različitih staništa koje možemo naći diljem Hrvatske. U našoj Županiji, prema višegodišnjim istraživanjima Odjela za biologiju Sveučilišta JJ Strossmayer u Osijeku, do sada je zabilježeno 18 vrsta komaraca. Najveći broj komaraca

pripada skupini poplavnih komaraca i njihova dominacija doseže čak 78% (Merdić i sur.). Osim stalnih, tzv. „domicilnih“ vrsta koje su oduvijek bile prisutne, svjedoci smo pojave „novih“ invazivnih vrsta komaraca u naša područja. Jedna takva vrsta je *Aedes albopictus* (azijski tigrasti komarac) jugoistočno-azijskog podrijetla, prvi puta u Hrvatskoj zabilježen 2004. godine. Azijski tigrasti komarac zahvaljujući svojoj prilagodljivoj biološkoj naravi, sa sposobnošću preživljavanja zime, te izvanrednom agresivnošću prema novim prostorima kombiniranim s klimatskim promjenama te svojom važnošću kao vektor zaraznih bolesti, danas predstavlja veliki javnozdravstveni problem za cijelu Republiku Hrvatsku.

Od 2005. godine širenje komarca *Aedes albopictus* evidentirano je u gotovo svim županijama Republike Hrvatske što je i potvrđeno nacionalnim sustavom praćenja (monitoringom) invazivnih vrsta komaraca na području Republike Hrvatske koji se provodi od 2016. godine. Od 2016. do 2019. godine utvrdili smo proširenost *Aedes albopictus* komarca na području cijele županije.

Ne treba zaboraviti na naše „domaće komarce“ koji pripadaju tzv. molestirajućim vrstama (napasnici), ali mogu biti i prijenosnici uzročnika zaraznih bolesti kao npr. malarije, ZIKA virusa, virusa Zapadnog Nila, i drugih arbovirusa unijetih prije svega, putem migracija i putovanja koja su danas u porastu. Na području naše Županije su u proteklom periodu zabilježeni slučajevi oboljelih od bolesti uzrokovane virusom Zapadnog Nila kojeg prenose komarci iz roda *Culex*, te je bilo i infekcije Zika virusom unijete iz endemskog područja. **Zato je sustavno, organizirano, sveobuhvatno suzbijanje komaraca od prvorazrednog javnozdravstvenog značaja na području svih općina i gradova u Vukovarsko-srijemskoj županiji.**

Najbolji rezultati će se postići kad budu svi gradovi i općine na području županije kontinuirano provodili sustavno praćenje i suzbijanje komaraca. Najskuplje su, a najmanji učinak imaju pojedinačne akcije „prskanja“ sa zemlje ili iz zrakoplova.

Suzbijanje komaraca, uključivo i vrste *Aedes albopictus* temelji se na sljedećim mjerama:

1. monitoring i istraživanje komaraca
2. preventivne mjere:
 - 2.1. higijensko-sanitarne mjere
 - 2.2. zdravstveni odgoja pučanstva
 4. uništavanje komaraca larvicidnim tretmanima
 5. uništavanje komaraca adulticidnim tretmanima sa završnim sezonskim tretiranjem
 6. dinamika izvođenja tretmana
 7. kontrola učinkovitosti tretmana

1. Monitoring i istraživanje komaraca

Monitoring komaraca je skup mjera kojim se prati pojavnost broja i vrste komaraca na ciljnom području sa svrhom procjene rizika od pojave zaraznih bolesti i planiranja ostalih intervencija (larvicidni tretmani- termini i lokacije, pp.adulticidni tretmani- termini i lokacije). Monitoring provode stručne, osposobljene ekipe na čelu s biologom.

Monitoringom se utvrđuju:

- žarišta ili ekološke niše legala komaraca
- brojnost i vrsta komaraca
 - prosuđuje se učinkovitost poduzetih mjera
 - ocjenjuje vrijednost poduzetih higijensko-profilaktičkih mjera od strane pučanstva ili vlasnika prostora uz zabilješke o mogućim novootkrivenim žarištima

Zatvorena staništa kontroliraju se u pravilnim vremenskim razmacima tijekom cijele godine jer su u njima stabilni uvjeti (temperatura, vlaga) koji pogoduju razvoju komaraca i nisu podložni meteorološkim promjenama.

Otvorena staništa potrebno je nadzirati u periodu aktivnosti komaraca (ožujak-listopad)

Utvrđivanje područja infestacije s komarcem vrste *Aedes albopictus*

(1) Područje infestacije vrstom *Aedes albopictus* određuje se kada su pronađene i krilatice (odrasli oblici) i ličinke komaraca. Prisutnost samo krilatica ostavlja mogućnost da su na neki način prešli granice ekološke niše – aktivno ili pasivno (let, prijevoz, vjetar), što upućuje na neko neposredno bliže žarište. Infestirana područja potrebno je zabilježiti u posebnim planovima ili zemljopisnim kartama, što pretpostavlja prvi i najvažniji preduvjet za organiziranu borbu protiv komarca vrste *Aedes albopictus*. Ako je na infestiranom području prisutno bilo kakvo sabiralište voda (privremeno ili trajno), isto može postati mjestom ovipozicije komaraca i razvoja ličinaka stoga se mora definirati kao »žarište«. Žarišta mogu biti potencijalna, sigurna, stalna ili pokretna. Dok *Culex* vrste komaraca prelete do 2 kilometra od primarnog žarišta, a *Anopheles* 3 do čak 16 km, vrsta komarca *Aedes albopictus* u načelu jedva da se udaljuje od svog primarnog žarišta (leti ne više od 100 – 300 m), međutim tijekom jedne sezone može se uz vjetar udaljiti od primarnog žarišta još poneki kilometar. Odrasli oblici vole se uvući u unutrašnjost prijevoznih sredstava, čime uz poslovično odlaganje jaja na vlažnim predmetima znatno doprinose obilnoj rasprostranjenosti vrste *Aedes albopictus* u prostoru.

(2) Za planiranje intervencije na nekom području mora se utvrditi infestacija komarcima. Infestacija komarcima se utvrđuje trajnim nadzorom ciljanog (reprezentativnog) područja, tj. nalaženjem ličinki i krilatica, preciznim omeđivanjem i prepoznavanjem žarišta, utvrđivanjem jesu li komarci rasprostranjeni na tom području ili se nalaze razasuti diskontinuirano. Kako je pronalazak ličinaka komarca *Aedes albopictus* krajnje jednostavan

postupak naspram traženju krilatica, traženje žarišta s ličinkama vrste komarca *Aedes albopictus* mora postati prioritetno.

Svi podaci dobiveni monitoringom trebaju trajno ostati zabilježeni u bazi podataka na nivou općine/grada.

Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko srijemske županije predlaže Općini pokretanje baze podataka o ekološkim nišama i infestiranim objektima. Općina je vlasnik baze podataka, te odlučuje o načinu izrade i dizajnu „baze“. Baza podataka se mora redovito, svake godine, nadopunjavati i ažurirati. Podaci za ažuriranje baze podataka se dobivaju sustavnim monitoringom i determinacijom vrsta, procjenama infestacije iz anketa koje se popunjavaju na terenu tijekom provedbe mjera, lociranjem žarišta zbog dojava građana i poziva za provedbu mjera, sustavnim prikupljanjem i analizom podataka itd. Baza podataka mora uvijek biti dostupna za korištenje zavodu za javno zdravstvo radi provedbe stručnog nadzora i analize stanja.

2. Higijensko-sanitarne mjere

Da bi se broj komaraca održao na prihvatljivoj razini, potrebno je stalno provoditi higijensko-sanitarne mjere čiji je cilj stvoriti takve uvjete koji će umanjiti ili potpuno isključiti mogućnost njihova razvoja i razmnožavanja. Ove mjere predstavljaju sastavni i nerazdvojni dio dezinfekcijskog procesa.

Kako je za razvoj i razmnožavanje komaraca neophodno potrebna voda, higijenskosanitarne mjere trebaju biti usmjerene na otklanjanje i isušivanje svih nepotrebnih vodenih površina i depoa. Neke od tih mjera su:

- izravnavanje depresija terena
- melioracija poljoprivrednog zemljišta
- povećanje protočnosti ustajalih voda
- održavanje i čišćenje kanalskog sustava, te drugih mjesta obraslih korovom gdje su stvoreni uvjeti za zadržavanje vode nakon pljuskova i kiša (proljeće, ljeto)
- izgradnja kanalizacije i njeno održavanje
- otklanjanje krutog otpada pogodnog za nakupljanje vode (stare gume, boce, konzerve)
- održavanje i redovito pražnjenje septičkih jama (moraju biti hermetički zatvorene)
- okolinu okućnice i gospodarskih objekata održavati čistim i ukloniti sve nepotrebne depoe vode ili ih hermetički zatvoriti ili prekriti jako gustim mrežama

U provođenju ovih mjera znatnu ulogu ima aktivna participacija stanovništva, pa treba provoditi edukaciju (putem sredstava javnog priopćavanja, letaka, predavanja i dr.) o mjerama prevencije i suzbijanja komaraca.

3. Zdravstveni odgoj lokalnog stanovništva

Svrha edukacije je aktivno sudjelovanje stanovništva u mjerama kontrole, prevencije i suzbijanja komaraca.

Edukacija što veće populacije lokalnog stanovništva može se provoditi npr. distribucijom informativno – edukativnih postera i letaka o komarcima kao vektorima zaraznih bolesti te individualnom uklanjanju potencijalnih ekoloških niša, informiranje pučanstva putem lokalnih TV postaja, radio postaja te lokalnih tiskovina itd. Glavni koordinator zdravstvenog odgoja je Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije.

4. Larvicidni tretmani

Larvicidni tretman podrazumijeva uništavanje razvojnih oblika komaraca dok su još u leglu (u vodenom miljeu), a osnovni mu je cilj smanjenje broja očekivanih odraslih oblika komaraca na području obuhvaćenom tretmanom.

S obzirom da je larvicidni tretman najučinkovitija i ekološki najprihvatljivija mjera u suzbijanju komaraca, nužno je njegovo provođenje. Uspješnost provođenja larvicidnog tretmana usko je povezano s kvalitetno obavljenim postupkom monitoringa određenog područja.

Larvicidno suzbijanje komaraca provodi se:

- a. biološkim mjerama
- korištenjem bioloških larvicida (*Bacillus thuringiensis*)
- b. kemijskim mjerama
- kemijski larvicidi
- inhibitorima rasta

Biološke mjere suzbijanja:

- ubacivanje predatora ličinki komaraca ribice *Gambusia holbrooki* u različite stalne vodene nakupine, vodeći računa o očuvanju čovjekovog okoliša te biološke raznolikosti,
- primjenom dozvoljenih larvicidnih pripravaka na bazi *Bacillus thuringiensis var. israelensis* u obliku tekućine, granula, prašiva ili sporo otpuštajućih briketa, ručnom primjenom ili postupcima prskanja ili granuliranja, intenzitetom obrade svaka 3 tjedna u sezoni od trenutka pozitivnog nalaza, što ne izaziva štete za neciljane vrste u čistim ili obraslim vodama.

Kemijske mjere suzbijanja:

- primjenom regulatora rasta u obliku tekućine, granula ili sporo otpuštajućih briketa bez šteta za neciljane vrste u čistim vodama
- primjenom insekticidnih larvicida u obliku močivih prašiva, tekućine, granula ili kompresa, za obradu različitih vodenih nakupina i recipijenata, ovisno o protočnosti, svaka 3 do 4 tjedna od trenutka pozitivnog nalaza primjenom prskalica, granulatora ili ručno, iz vozila, čamaca ili pješke, prema naputcima proizvođača, te vrsti, namjeni, stupnju zagađenosti i dubini vodenih površina. Svaki vodospremnik ili stajaća voda s održivosti većom od 7 dana može predstavljati leglo ličinki komaraca.

Uz higijensko sanitarne mjere larvicidni tretmani trebaju biti standard u sustavnom suzbijanju komaraca kako sada tako i u budućnosti.

5. Adulticidni tretmani

Adulticidni tretman podrazumjeva uništavanje odraslih, letećih oblika komaraca. Rezultati uništavanja odraslih oblika komaraca su učinkoviti ali vrlo kratkotrajni i u regijama s velikim biološkim potencijalom vrlo su skromnog učinka. Osnovni razlog za to je što insekticidni aerosol djeluje samo na leteće komarce i ne dopire do onih koji odmaraju ispod lišća na raslinju. Također, adulticidni tretman nema učinka na razvojne oblike komaraca tako da se nove jedinke, uz povoljne temperaturne uvjete, kontinuirano razvijaju iz stadija ličinke u svim dostupnim vodenim medijima. To ima za posljedicu kontinuiranu pojavu novih populacija letećih jedinki. Adulticidne tretmane bi tako trebalo stalno ponavljati što nije niti ekonomski niti ekološki prihvatljivo. Adulticidni postupci predstavljaju znatnu opasnost za sve neciljane vrste noćnih kukaca, a posredno za njihove predatore na području adulticidnog postupaka ili na širem području gdje strujom vjetra mogu biti preneseni toksični aerosoli, što obzirom na neznatnu učinkovitost, a široki spektar djelovanja predstavlja znatnu ekološku štetu. Svi adulticidni postupci su neselektivni postupci koji ugrožavaju zdravlje osjetljivih skupina ljudi, uzrokuju štete u okolišu uključujući i vodene i kopnene životinje, uništavaju sve trenutačno prisutne vrste insekata te stoga bitno narušavaju biološku ravnotežu opterećujući okoliš štetnim tvarima, dok dugotrajnom primjenom dovode do ugroze biodiverziteta.

Adulticidni tretmani nikako ne smiju biti osnov dezinsekcije nego trebaju služiti samo kao nadopuna larvicidnim tretmanima.

Odluka o potrebi provođenja adulticidnih tretmana ovisna je o poznavanju aktivnosti komaraca na određenom području tj. o rezultatima monitoringa, a provedba tretmana će ovisiti o vremenskim prilikama u trenutku planiranja (temperatura zraka, vlaga, vjetar).

Završne sezonske adulticidne akcije su od velike važnosti jer o njima neposredno ovisi broj komaraca koji ide u prezimljavanje, odnosno broj komaraca koji će biti pokretač populacije u slijedećoj godini. (jesenski tretman).

Adulticidna metoda provodi se postupcima:

- rezidualnog prskanja (orošavanja) zatvorenih prostora,
- hladnog zamagljivanja sa zemlje pri čemu su ekološki najprihvatljiviji vodeni rastvori insekticida.
- toplog zamagljivanja sa zemlje, za obradu manjih ili većih ciljanih površina. - primjena pesticida toplim ili hladnim zamagljivanjem iz zrakoplova nad naseljenim područjima i ostalim zaštićenim područjima iznimno je dozvoljena u slučaju:
 - ako je ciljano područje minirano, poplavljeno ili nedostupno iz drugog objektivnog razloga,
 - ako proces dezinsekcije nije moguće obaviti na drugi, svrsishodan način.

U slučaju uporabe insekticida topivih u uljnom nosaču nužna je upotreba pročišćenih naftnih derivata (mineralno ili parafinsko ulje), a nikako nepročišćene nafte (loživo ulje).

Kod provedbe svih adulticidnih postupaka pučanstvo treba unaprijed obavijestiti o planiranoj provedbi, vrsti biocidnog pripravka koji će se upotrijebiti, vremenu, cilju te mogućim rizicima za pojedine kategorije osjetljivih ili bolesnih stanovnika te također o tome obavijestiti pčelare radi pravovremnih mjera zaštite za pčele.

Završne sezonske adulticidne akcije su od velike važnosti jer o njima neposredno ovisi broj komaraca koji ide u prezimljavanje, odnosno broj komaraca koji će biti pokretač populacije u slijedećoj godini. (jesenski tretman).

Postupak u slučaju pojave azijskog tigrastog komarca -*Aedes albopictus*:

Na mjestima gdje je uočeno prisustvo dnevno aktivne vrste komarca *Aedes albopictus* adulticidni tretman je potrebno usmjeriti na ograničeno područje u kojem ova vrsta boravi (npr. nedostupna područja niske guste vegetacije u neposrednoj blizini legla) u vrijeme najveće aktivnosti (jutarnjim i popodnevnim satima) uporabom prijenosnih (ručnih ili leđnih) uređaja za toplu zamagljivanje kapaciteta rezervoara minimalno 5 litara.

Da bi se usporilo širenje ove vrste komaraca potrebno je:

-Napraviti rani (lipanj) adulticidni i larvicidni tretman nekoliko puta (tri) na mjestima pronalaska

-Nadalje, kontinuirano pratiti (monitoring) stanje populacija ove vrste komaraca, počevši od svibnja

- Obratiti pozornost na moguću pojavu još jedne invazivne vrste komaraca, a to je *Aedes japonicus*
- Procijeniti rizik prisutnosti i širenja jedinki vrste *Aedes albopictus* u Vukovarsko-srijemskoj županiji ((proširiti monitoring na druga područja u županiji)

Normativi za korištenje insekticida/larvicida:

Vrsta tretmana:

Larvicidni

Adulticidni (suzbijanje odraslih jedinki)

Način aplikacije larvicida/insekticida	iz aviona (ili helikoptera) ili bespilotnih letjelica (dron)	ručna aplikacija	hladni ULV	topli ULV*
Formulacija larvicida/insekticida	tekući koncentrat, granule, tablete	tablete, tekući koncentrat, prašivo i granule	tekući koncentrat	tekući koncentrat
Količina larvicida/insekticida te omjer razrjeđenja	uputa proizvođača	uputa proizvođača i ovisno o organskom opterećenju	1:9 (otapalo voda), tj. sukladno preporuci proizvođača insekticida	1:9 (otapalo** isključivo mineralno ulje ili neko drugo ekološki prihvatljivo otapalo), tj. sukladno preporuci proizvođača insekticida
Površina tretiranja	uputa proizvođača	uputa proizvođača	0,5 – 1 lit. /1 ha	0,5 – 1 lit. /1 ha
Brzina vjetra – dopuštena gornja granica			cca. 4 km/h	4 km/h
Brzina kretanja vozila			10 – 20 km/h, tj. ovisno o preporuci proizvođača uređaja za ULV	10 – 20 km/h, tj. ovisno o preporuci proizvođača uređaja za ULV

Pokrivenost u prohodu			cca 50 m sa svake strane ulice kojom vozilo prolazi (ukupno 100 m širok pojas), tj. sukladno preporuci proizvođača	cca 50 m sa svake strane ulice kojom vozilo prolazi (ukupno 100 m širok pojas), tj. sukladno preporuci proizvođača
Radni sati			1h (ili max 2) u zoru i 1 h (ili max 2h) u sumrak	1 h (ili max 2) u zoru i 1 h (ili max 2 h) u sumrak
Kapacitet rezervoara			min. 50 lit.	min. 50 lit.
Obrađena površina s 1 vozilom – ekipa od 2 izvoditelja			50 – 200 ha površine/1 h	50 – 200 ha površine/1 h
Umanjenje efektivne širine prolaza radi gustoće vegetacije te dr. prepreka			do 50%	-
Dinamika	svaka 3-4 tjedna	svaka 3-4 tjedna	1 tretman ne smije trajati dulje od 3 do 4 uzastopna radna dana	1 tretman ne smije trajati dulje od 3 do 4 uzastopna radna dana

* U slučaju avio tretmana sukladno Pravilniku o načinu provedbe obvezatne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije (»Narodne novine« br. 35/07, 76/12) te ovisno o uputama proizvođača insekticida/larvicida.

** Zabranjuje se uporaba nafte ili lož ulja kao otapala!

– putnički ili transportni zrakoplovi isključivo sukladno nalogu Međunarodne zrakoplovne federacije ili zrakoplovne kompanije čiji zrakoplov podliježe dezinfekciji ili na osnovi epidemioloških indikacija (pojava oboljenja od žute groznice, Denga groznice, , West Nile groznice, oboljenja čiji je uzročnik Zika virusa ili Chikungunye virus i dr., te filarijaze)

PROVEDBA DEZINSEKCIJE OSTALIH ŠTETNIKA

Muhe

Epidemiološki značaj: mehanički prijenosnici mikroorganizama, zagađivači hrane, molestanti

Cilj suzbijanja muha je sprječavanje prijenosa mikroorganizama i zaraznih bolesti pučanstva te sprječavanje uznemiravanja pučanstva tijekom obavljanja svakodnevnih aktivnosti. Svojim ubodom ispod kože neke vrste muha mogu inokulirati uzročnike antraksa i tularemije te uzročnike gnojenja. Pojava muha predstavlja biološki pokazatelj niskog higijenskog standarda u društvu.

Suzbijanje muha u svim objektima javne namjene koji podliježu sanitarnom nadzoru gdje se priprema hrana za krajnjeg korisnika ili u objektima gdje je potreban visok nivo higijene (npr. bolnice) provodi se kao **preventivna dezinfekcija kao posebna mjera** sukladno Programu mjera. U slučaju pojave zaraznih bolesti za koju se utvrdilo da su je uzrokovale muhe kao prijenosnici zaraznih bolesti provodi se **obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera**.

Učinkovito suzbijanje muha je sustavni, organizirani višegodišnji program koji u sebi sadržava utvrđivanje izvorišta, uzorkovanje, prosudbe brojnosti i pravca kretanja (migracija) te sukladno stečenim spoznajama određivanje metoda borbe.

Muhe predstavljaju značajni problem na svim mjestima u gradu gdje je povećana koncentracija organskih otpadnih tvari animalnog podrijetla npr. tržnice, odlagališta otpada, objekti individualnog i industrijskog uzgoja domaćih životinja i dr.

Preduvjet za uspješno suzbijanje muha su osnovne higijensko-sanitarne mjere (dovoljan broj spremnika za smeće, njihovo redovito pražnjenje, pranje i dezinfekcija istih, saniranje divljih odlagališta otpada, uklanjanje i zbrinjavanje leševa životinja, održavanje kanalizacijskog sustava, septičkih jama...)

Na odlagalištima krutog otpada treba provoditi minimum higijensko-sanitarnih mjera.

Uz kontinuirano osiguranje osnovnih higijensko-sanitarnih mjera, dezinfekcija muha ovisit će o hidrometeorološkim uvjetima, posebice temperaturi zraka o čemu ovisi razmnožavanje muha.

Suzbijanje se provodi na više načina:

1. Sanitacija okoliša
2. Suzbijanje muha insekticidima:
 - Suzbijanje ličinaka
 - Obrada uzgojnih mjesta larvicidima
3. Suzbijanje odraslih oblika
 - Obradba počivališta muha rezidualnim insekticidima
 - Unašanje toksičnih tvari na počivališta muha
 - Privlačenje muha pomoću atraktivnih hranjivih otrovnih mamaca

- Obrada zatvorenih i otvorenih prostora
- Postupci kod rojenja muha

Neki postupci suzbijanja muha:

- premazivanje površina na kojima se zadržavaju odrasle muhe svakih 6 do 8 tjedana ovisno o rezultatima uspješnosti provedene mjere u dozama i na način kako predlaže proizvođač insekticida
- izlaganje ljepljivih traka ili lovki na način kako predlaže proizvođač
- izlaganje granula neposredno na ciljanoj površini uz povremeno vlaženje ili potpuno močenje na način kako predlaže proizvođač larvicida
- korištenje UV muholovki na mjestima gdje nije dozvoljena uporaba kemijskih sredstava
- dnevna i noćna počivališta muha u zatvorenim prostorima svakih 6 do 8 tjedna ovisno o rezidualnosti insekticida u dozama i na način kako predlaže proizvođač insekticida
- deponiji otpada – gnojnice svakih 14 dana u dozama i na način kako predlaže proizvođač larvicida, tj. prskanje otopinom insekticida svakih 4 do 6 tjedana na način kako predlaže proizvođač insekticida

Buhe

Epidemiološki značaj: prijenosnici ruralne i urbane kuge, murinog pjegavca, tularemije te uzročnici alergijskog dermatitisa ljudi (i životinja).

Iako su buhe prvenstveno ektoparaziti životinja, cilj suzbijanja buha kao javnozdravstvenih štetnika je u činjenici da sve više pučanstva živi u zajednici s kućnim ljubimcima pa tako buhe osim kućnih ljubimaca povremeno ili stalno napadaju i njihove vlasnike. Svojim ubodima buhe kod čovjeka izazivaju neugodu, svrbež i promjene na koži uz mogućnost sekundarnih infekcija te mogu prenositi različite uzročnike bolesti. Obradu životinja i prostora u kojima se zadržavaju životinje provodi veterinarska služba.

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja:

- preventivna dezinfekcija u slučaju pojave velike infestacije na zelenim površinama, parkovima i šetnicama
- obvezatna preventivna dezinfekcija u slučaju pojave zarazne bolesti.

Naputak za suzbijanje buha: jednokratno, a ponekad višekratno ponoviti postupke dezinfekcije do istrebljenja u dozama i na način kako predlaže proizvođač insekticida **Krpelji**

Epidemiološki značaj: prijenosnici krpeljnog meningo-encefalitisa, Q-groznice, Lyme borelioze, murinog pjegavca, tularemije, antraxa, hemoragijske groznice.

Cilj suzbijanja krpelja: Značaj suzbijanja krpelja u humanoj i veterinarskoj medicini je velik jer su oni rezervoari, vektori, ali i izvori brojnih humanih i animalnih patogena. U iznimnim situacijama krpelji mogu prenijeti na ljude određene bolesti koje su zajedničke životinjama i ljudima (zoonoze).

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja:

- obvezatna preventivna dezinfekcija u slučaju pojave zarazne bolesti **samo na ograničenim površinama.**

Naputak za suzbijanje krpelja: jednokratno ili dok traje pojavnost vezana uz oboljenje u dozama i na način kako predlaže proizvođač insekticida

3. Mehanički prijenosnici mikroorganizama i uzročnici alergijskih reakcija:

Žohari

Epidemiološki značaj: mehanički prijenosnici gastrointestinalnih infekcija, dizenterije, trbušnog tifusa i drugih zaraznih bolesti.

Cilj suzbijanja žohara je od javnozdravstvenog značaja s obzirom da su oni vrsta štetnika koja se maksimalno prilagodila suživotu s čovjekom (tzv. sinantropija) i koja zbog toga što interferira s čovjekovim aktivnostima može s njime doći u direktan ili indirektan dodir što ponekad rezultira i s različitim poremećajima zdravlja, poput zaraznih bolesti ili alergijskih stanja.

Uništavanje žohara će se provoditi kao:

1. preventivna dezinfekcija kao posebna mjera
 - u kanalizaciji i drugim javnim površinama u slučaju pojačane infestacije.
2. obvezatna preventivna dezinfekcija
 - ako nastaju uvjeti ili se povećava rizik prenošenja zaraznih bolesti na osnovi epidemioloških indikacija
 - ako su u sanitarnom nadzoru određene nepravilnosti u održavanju površina, prostora ili objekata koje pogoduju razvoju štetnika

Naputak za suzbijanje žohara:

suzbijanje žohara insekticidom prema uputama proizvođača poštujući normativ - pet litara emulzije za 100 m² u koncentraciji koja ovisi o poroznosti površine koja se obrađuje. Kod primjene insekticida tzv. Spot tretmanom obuhvatiti sve kritične točke koje može procijeniti samo isključivo voditelj terenske ekipe izvoditelja DDD mjera:
– smeđi žohar: objekti koji rade tijekom cijele godine ovisno o vrsti i namjeni objekta te zatečenom stanju najmanje svaka 2 do 3 mjeseca; sezonski objekti dva puta godišnje – crni žohar: dva puta godišnje, po potrebi više do smanjenja na

biološki minimum – mrko prugasti žohar: dva puta godišnje, po potrebi više do smanjenja na biološki minimum

– američki žohar: dva puta godišnje, po potrebi više do smanjenja na biološki minimum

Mravi

Epidemiološki značaj: mehanički prijenosnik niza patogenih bakterija.

Cilj suzbijanja: Kao i žohari, sinantropni štetnici čije je suzbijanje od javnozdravstvene važnosti posebice u bolnicama te domovima za nemoćne i stare osobe – faraonski mrav.

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja:

– u slučaju velike infestacije obvezatna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera.

Naputak za suzbijanje mrava: 2 puta godišnje u dozama i na način kako predlaže proizvođač insekticida

UZROČNICI ALERGIJSKIH REAKCIJA:

Stjenice

Epidemiološki značaj: nemaju značaj u prijenosu bolesti, ali svojim ubodom izazivaju snažne alergijske reakcije na tijelu napadnutih osoba.

Cilj suzbijanja: S obzirom na ponovnu sve veću pojavu stjenica te njihovog molestiranja kao posljedice sve masovnijeg globaliziranog turizma i kretanja pučanstva, grupa ili pojedinaca (ponekad sumnjivog higijenskog standarda) na sve udaljenije i atraktivnije ruralno – urbane destinacije cilj suzbijanja stjenica u Republici Hrvatskoj je od zaštite interesa prvenstveno turizma i ekonomskog značaja.

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja:

– u slučaju veće infestacije javnih prometala i pojave infestacije stjenicama u više od jednog hotelsko-prenočišnog objekta na području jedne općine ili grada obvezatna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera.

Opći naputak za suzbijanje stjenica ovisno o stupnju infestacije:

a) informirati korisnika mjere da nije moguće jednom obradom postići suzbijanje stjenica (posebno kod većih infestacija) te da postupak može biti neuspješan ako se isti ne pridržava naputaka o suzbijanju

b) izvid površine, prostora i objekta korisnika mjere mora biti detaljan kako bi se otkrila sva moguća skrovišta

c) cijeli prostor mora biti obrađen odjednom jer će se infestacija proširiti na druge prostore

d) izvoditelj DDD mjera mora garantirati čuvanje tajnosti o mjestu suzbijanja stjenica kako ne bi ugrozio ugled korisnika mjere (stavka u ugovoru)

e) ako se suzbijanje stjenica provodi u hotelsko-turističkim objektima, hotelsko osoblje (sobarice) trebale bi biti podučene kako izgleda stjenica te kako prepoznati infestaciju stjenicama

f) upotrijebiti biocidni pripravak primjeren mjestu, opremi i namještaju koji se obrađuje

g) izvoditelj DDD mjera treba biti obučen u zaštitnu odjeću te paziti da infestaciju ne prenese u vlastiti dom

h) iz prostora u kojem je utvrđena pojava stjenica ne smiju se iznositi predmeti radi prenošenja infestacije u druge prostore – osobe koje su boravile u takvim prostorima moraju presvući odjeću te je izložiti pranju ili fizikalnoj dezinfekciji

i) u prostoru u kojem se provodi dezinfekcija potrebno je isključiti struju te skinuti zaštitu s utičnica

j) osoblje korisnika mjere treba pomoći izvoditelju DDD mjera u pomicanju stvari u prostoriji ili objektu (pokućstva), da bi se potpuno prišlo žarištima infestacije, ali uvijek pod nadzorom izvoditelja.

k) Planom suzbijanja treba definirati:

– stupanj infestacije (ako je moguće sa slikom)

– postupak suzbijanja (fizičko odstranjivanje, vrućina, para, smrzavanje, biocidni postupci)

– mjesta primjene – predvidjeti kontrolu susjednih prostora (vertikalnih i horizontalnih)

- obveze stranke (micanje predmeta)
- dinamiku
- prijedlog daljnjih kontrola i postupaka
- garanciju (ograničenje) uz preporuku.

- zbog težine radnje potrebno je nekad višekратно ponoviti postupke dezinfekcije do istrebljenja u dozama i na način kako predlaže proizvođač insekticida; ukoliko je moguće osigurati sigurnosno-tehničke uvjete kod uporabe fumiganata (cijanovodik) jednokratno, tj. do istrebljenja u dozama i na način kako predlaže proizvođač fumiganta

SEZONSKI ŠTETNI (OPASNI) ČLANKONOŠCI

Ose i stršljeni

Epidemiološki značaj: nemaju značaj u prijenosu bolesti, ali svojim ubodom izazivaju snažne alergijske reakcije na tijelu napadnutih osoba.

Cilj suzbijanja: kod masovnih infestacija sprječavanje alergijskih reakcija kod pučanstva

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja:

– u slučaju velike infestacije obvezatna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera

Ose i stršljeni pripadaju porodici osa ((Vespidae) To su srednje veliki do veliki opnokrilci, obično crne i žute boje te se odlikuju žutim prugama po crnom tijelu. Većina ih živi zajedničkm životom u gnijezdima- osinjacima. **Leglicom** koja je preobražena u žalac ubadaju plijen, ali i ljude. Žalčani aparat je smješten na stražnjem dijelu zatka, te ga čini žalac s dvije otrovne žlijezde s kiselim otrovom. Dok opnokrilac ubada čvrsto se drži za tijelo plijena nožicama i čeljustima da bi ubod bio što dublji. Kod ose i stršljena žalac nije nazubljen te one mogu ubosti više puta (za razliku od pčele čiji je žalac nazubljen pa se ne može izvući natrag, nego se isčupa iz tijela pčele te ona ugiba nakon uboda).

Ljuti stršljen je najpoznatija i najveća osa, te je najotrovniji od svih žalčara. Višestruki ubodi stršljena mogu biti smrtonosni za ljude i životinje. Osinjake gradi na zaštićenim mjestima u neposrednoj blizini čovjeka: krovovi, tavani, šupe, šuplja stabla, kućice za ptice, rupe u zidovima, ventilacijski otvori, kutije za rolete, balkonski ormari, lamperija idr. U zajednici može obitavati do 5000 jedinki. Na ulazu u gnijezdo obično stoji stršljen stražar , koji upozorava cijelu koloniju na opasnost. Hrane se kukcima, plodovima zrelog slatkog voća i biljnim sokovima te mogu napraviti značajne štete u voćnjacima i vinogradima. Nadalje oštećuju koru mladog drveća od kojeg uzimaju materijal za svoja gnijezda što može dovesti do sušenja stabla, te im štetnost proširuje i činjenica da napadaju pčele. Aktivan je danju i u sumrak, od lipnja do rujna.

Ubodi i prva pomoć kod uboda

Ose i stršljeni su često agresivni, napadaju i kad nisu uznemireni, posebice u kasno ljeto i jesen. Na ubode opnokrilaca ljudi različito reagiraju. Reakcije mogu biti lokalne i sustavne (zahvaćen je cijeli organizam). U većini slučajeva ubodi su bezopasni s lokalnom alergijskom reakcijom na mjestu uboda (bol, crvenilo i otok kože, svrbež i osjećaj pečenja). Kod osjetljivih osoba mogu se javiti sustavne alergijske reakcije od kojih je najteža anafilaktička reakcija koja može završiti smrtnim ishodom ukoliko se ugrizenom na vrijeme ne pruži adekvatna medicinska skrb. Općenito, na ubodeno mjesto preporuča se stavljati hladan oblog, a kod težih slučajeva javiti se što prije zdravstvenoj službi. **Opća pravila ponašanja za građane**

- Izbjegavati boravak u vrtovima i voćnjacima blizu cvijeća ili prezrelog voća
- Ne uznemiravati kukce, ne mahati rukama jer zbog toga mogu postati agresivniji
- Ne tresti stare grane s drveća jer ose i stršljeni četo ondje imaju gnijezda
- Ne hodati bosonog po travi
- Izbjegavati nošenje preširoke odjeće u koju se kukci mog zavući i postati agresivni
- Ne oblačiti odjeću jakih boja
- Ne nanositi na kožu jake mirise
- Voćne sokove i slatke namirnice držati pokrivene
 - Paziti na čašu iz koje pijete (da nije uletio kukac)
 - Posude sa smećem držati zatvorene
 - Na vrata i prozore postaviti zaštitne mreže
 - Kad boravite u prirodi nosite odjeću dugih rukava i nogavica te koristiti repelente
 - Osobe koje znaju da su alergične na ubode kukaca trebale bi sa sobom nositi lijekove

Suzbijanje osa i stršljena

Suzbijanje osa i stršljena provodi se na mjestima aglomeracija jednokratno do nestanka štetne vrste, a prema napatku proizvođača insekticida Ose i stršljeni suzbijaju se aktivno i pasivno.

Uklanjanje gnijezda osa i stršljena provodi se samo onda kad oni predstavljaju stvarnu, stalnu opasnost za ljude.

U slučaju dojave građana o pojačanoj aktivnosti osa ili/i stršljena izvođačiji DDD mjera trebaju procijeniti vrstu tretmana koja će se izvesti. Kad je poznata točna

lokacija gnijezda i ako je gnijezdo dostupno, stručna služba treba izaći na teren i uništiti gnijezdo polaganim prskanjem insekticidom te naknadnim mehaničkim uništavanjem, te ga odložiti u komunalni otpad. Izvoditelj DDD mora biti opremljen potpunom zaštitnom opremom za lice, rukavicama i kombinezonom koji potpuno pokriva tijelo kako bi se izbjegao otrovni ubod.

Ose i ljuti stršljeni mogu se bez većih rizika uništiti i kućnim insekticidom. Treba voditi računa da što manje jedinki pobjegne pa je najbolje tretiranje obaviti u ranu zoru, dok su svi kukci u gnijezdu.

Ukoliko je mjesto gniježđenja osa i stršljena nepoznato, građanima treba preporučiti tzv. pasivno uništavanje klopka s mamcima. Primjeri izrade klopki nalaze se na predloženim web stranicama:

www.agroklub.com/poljoprivredne-vijesti/kako-izraditi-efikasnu-klopku-za-strsljene/;
<http://www.pcelarstvo.hr/index.php/pcele/stetnici-i-nametnici/>

U gradskim parkovima i dječjim vrtićima gdje se uz korijen hrasta znaju skupljati stršljeni preporučeno je koristiti klopku koja se može napraviti na sljedeći način: karton namazati ljepilom za miševе i po njemu posuti komadiće prezrelog voća. Klopku je poželjno mijenjati svakih par dana (1-5) ovisno o temperaturi zraka.

Ostali člankonošci (stonoge, pederine, azijska božja ovčica skokuni, babure, simulide, leptiri ili gusjenice te drugi hematotoksični insekti, uzročnici alergijskih manifestacija) Populacija ostalih člankonožaca treba se držati pod kontrolom općim DDD mjerama.

U slučaju pojačane infestacije koja se utvrđuje izvidom stručnih službi donosi se odluka o obimu i načinu tretiranja.

Suzbijanje sezonskih i ostalih štetnih (opasnih) člankonožaca (pederida i azijskih božjih ovčica te drugih hematotoksičnih insekata, skokuna, babura, stonoga, simulida, leptira ili gusjenica- uzročnika alergijskih manifestacija) provodi se na mjestima aglomeracija jednokratno do nestanka štetne vrste, a prema naputku proizvođača insekticida

Kada se provodi dezinfestacija štetnih kukaca kao opća mjera za čije je suzbijanje potrebna jedna akcija, tj. suzbijanje nevida (flebotoma, papatača), buha i sezonskih štetnih (opasnih) člankonožaca (pederine i azijska božja ovčica te drugi hematotoksični insekata, skokuna, babura, stonoga, osa, stršljenova, simulida, leptira ili gusjenica koji su uzročnici alergijskih manifestacija), tada nositelj odobrenja za

provedbu DDD mjera ne izrađuje »Plan provedbe općih DDD mjera«. Jednokratne akcije provode se na osnovi poziva korisnika mjere, a kao prateći dokumenti koriste se radni nalog i Potvrda o provedenoj DDD mjeri.

DERATIZACIJA

Deratizacija je skup različitih mjera koji se poduzimaju s ciljem smanjenja populacije štetnih glodavaca ispod praga štetnosti, zaustavljanja razmnožavanja ili potpunog uništenja nazočne populacije štetnih glodavaca koji su prirodni rezervoari i prijenosnici uzročnika zaraznih bolesti ili skladišni štetnici.

Deratizacija podrazumijeva i sve mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja ulaženja, zadržavanja i razmnožavanja štetnih glodavaca na površinama, u prostoru ili objektima.

1. Štetni glodavci od javno zdravstvene važnosti su:

- crni štakor (*Rattus rattus*) Linne
- štakor plodojed (*Rattus rattus* var. *frugivorus*) Linne
- aleksandrijski štakor (*Rattus rattus* var. *alexandrinus*) Geoffr.
- sivi, smeđi ili kanalski ili štakor selac (*Rattus norvegicus*) Berkenhout
- kućni miš (*Mus musculus musculus*) Linne
- kućni miš (*Mus musculus domesticus*) Linne – drugi štetni glodavci (npr. poljski miš, voluharica)

Epidemiološki značaj: Osim što su glodavci uzročnici velikih ekonomskih šteta koji uništavaju imovinu i zalihe hrane oni su rezervoar ili prijenosnik čitavog niza bolesti čovjeka kao što su: kuga, virusne hemoragijske groznice, hemoragijska groznica s bubrežnim sindromom, leptospiroza, tularemija, murini tifus, toksoplazmoza, tripanosomijaza, lišmanijaza, salmoneloza, trihineloz, bolest štakorskog ugriza – Sodoku, bjesnoća itd. **Metode suzbijanja glodavaca:**

1. **Mehaničke metode** podrazumijevaju redovito provođenje sanitarno - higijenskih mjera, ugradnju prepreka (mreža), uporabu lovki, ljepljivih traka s ili bez atraktanata.
2. **Fizikalne metode** podrazumijevaju postupke uporabe ultrazvuka s ciljem sprječavanja ulaženja i zadržavanja štetnih glodavaca.
3. **Kemijske metode** podrazumijevaju uporabu rodenticida, odnosno izlaganje zatrovanih mamaka tvorničkog pripravka s antikoagulantima I. i II. generacije s ciljem smanjenja ukupnog broja populacije štetnih glodavaca ispod praga štetnosti, zaustavljanja razmnožavanja ili potpunog uništenja nazočne populacije štetnih glodavaca.

Sustavna preventivna deratizacija predviđa sljedeće:

- higijensko sanitarne mjere
- vrstu mamaka i način njihove primjene

–standarde (normative) za izlaganje mamaka

1. Higijensko sanitarne mjere

Higijensko-sanitarne mjere preduvjet su i sastavni dio preventivne i obvezne preventivne deratizacije.

Da bi se razina glodavaca održavala na prihvatljivoj razini, nužno je prije provođenja mjera sustavne deratizacije provesti potrebne higijensko - sanitarne mjere, čiji je cilj stvoriti takve uvjete koji će umanjiti ili potpuno isključiti mogućnost naseljavanja glodavaca u različitim objektima ili na otvorenim površinama, a ukoliko do njega dođe da im se uskrate osnovni uvjeti opstanka. Ove mjere predstavljaju sastavni i nerazdvojni dio ukupnog deratizacijskog procesa. Stoga je potrebno:

- spriječiti nekontrolirano odlaganje krute otpadne tvari («divlje deponije»), organski otpad (uginule životinje, sadržaj septičkih jama, ostatke hrane iz industrije i kućanstva i dr.) prekrivati zemljom (zakopavati), spaljivati ili na drugi način učiniti nedostupnim za štetnike
- osigurati dovoljan broj kanti (kontejnera) za odlaganje krute otpadne tvari, kao i njihovo redovito pražnjenje, čišćenje i dezinfekciju
- sanirati napuštene površine obrasle korovom, jer su to potencijalna staništa glodavaca
 - redovito održavati vodovodne instalacije kako bi se izbjeglo stvaranje „vlažnih mjesta“ koje glodavci koriste u cilju zadovoljenja potrebe za vodom
 - osigurati mjere fizičke zaštite u svim za glodavce atraktivnim objektima prema važećim propisima (metalne oplata na vratima, rešetke na dostupnim prozorima i kanalizacijskim otvorima i dr.)
 - podizati higijenski standard stanovništva (preko javnih medija i drugih sredstava informiranja)

2. Vrsta mamaka i način njihove primjene

Preventivnu deratizaciju je potrebno provoditi dva puta godišnje, da bi se razina glodavaca svela na biološki minimum. Optimalni termini su:

- Proletna akcija (ožujak-svibanj)
- Jesenska akcija (rujan-listopad)

Najveći broj rodenticida su probavni otrovi i da bi djelovali glodavci ih moraju pojesti, zato se otrovi miješaju s hranom, a takvi pripravci se zovu meke ili mamci.

Za obaveznu preventivnu deratizaciju koristit će se mamci koje su propisno registrirani i dopušteni za primjenu u Republici Hrvatskoj rješenjem Ministarstva zdravlja.

U provedbi sustavne deratizacije dopušteni su tvornički deklarirani rodenticidi na bazi:

- antikoagulanata I generacije (djelatna tvar kumatetralil i klorfacinon)

- antikoagulanata II generacije (djelatna tvar difenakum, brodifacum i bromadiolon)

U slučaju vlastite izrade rodenticidnog mamka, proizvođač mamka mora priskrbiti atest ovlaštene državne institucije o učinkovitosti i sadržaju aktivne tvari, te kod krutih tvorbi još i test na čvrstoću u vlažno-vodenim medijima i standardizaciju izgleda mamka. Sve to je potrebno zbog zaštite od trajnih, a ponekad i ekološki štetnih učinaka rodenticidnih mamaka, uslijed veće koncentracije djelatne tvari ili neučinkovitosti zbog smanjene koncentracije djelatne tvari.

U izlaganju meka treba se držati nekih osnovnih pravila:

- za svaki objekt i teren, treba izraditi točan plan i raspored izlaganja mamaca da se može pratiti uzimanje i eventualni nestanak mamaca;
- mamce treba postavljati na i uz mjesta na kojima je uočen najveći broj glodavaca, tj. uz njihove putove
- - mamce treba uvijek izlagati na skrovita i zaklonjena mjesta u za to predviđene deratizacijske kutije koje nije moguće slučajno otvoriti;
- meke moraju biti izložene na način da su nedostupne za sve neciljne vrste, domaće i ostale životinje;
- mamci moraju biti izloženi na način da ne kontaminiraju namirnice i da ne bi slučajno ili zabunom bili pomiješani s namirnicama;
- deratizacijske kutije moraju biti posebno označene, primjerene vrsti objekta u koji se postavljaju (npr. otporne na vlagu i druge vremenske uvjete), te veličinom primjerene ciljnoj vrsti (štakoru);
- broj i količina izloženih meka uvijek mora biti veći nego što se pretpostavlja da će ih glodavci konzumirati, ali pri tome ne treba pretjerivati jer meke stajanjem propadaju;
- meke izložene u kanalizacijskim sustavima moraju biti otporne na vlagu i izložene na mjestima ili na način da ih voda ne može otplaviti (vezane žicom).

3. Standardi (normativi) za izlaganje zatrovanih mamaka Zatrovani mamci moraju se izlagati po pravilima struke na siguran način na skrovita i zaštićena mjesta na način da su dostupni glodavcima, a zaštićeni od ne ciljanih vrsta. Mamci se moraju izlagati što bliže ili u aktivne rupe glodavaca, uz putove njihove kretanja ili uz mjesta zadržavanja.

Vrsta objekta		Količina krutog parafiniziranog ili želatinoznog (mekog) mamca	Površina tretiranja	Obvezna uporaba deratizacijske kutije koju nije moguće slučajno otvoriti
1.	Stambeni objekti i okućnice*	1 mamac (20 – 50 gr)	30 m ²	DA; u okućnicama mamci skriveni u aktivne rupe
2.	Gospodarski objekti i pripadajući prostori	1 mamac (20 – 50 gr)	20 m ²	DA

3.	Površine oko gospodarskih objekata (vanjska strana objekta)	1 mamac (20 – 50 gr)	na svakih 10 – 15 m	DA; na pripadajućem okolišu mamci skriveni u aktivne rupe
4.	Subjekti (objekti) u poslovanju s hranom	1 mamac (20 – 50 gr)	10 m ²	DA
5.	Površine oko subjekata (objekti) u poslovanju s hranom	1 mamac (20 – 50 gr)	na svakih 10 – 15m	DA; na pripadajućem okolišu mamci skriveni u aktivne rupe
6.	Svi drugi objekti javne namjene	1 mamac (20 – 50 gr)	20 m ²	DA
7.	Površine oko svih drugih objekata javne namjene	1 mamac (20 – 50 gr)	na svakih 15 – 20 m	DA; na pripadajućem okolišu mamci skriveni u aktivne rupe
8.	Obale vodotokova, potoka, rijeka, jezera, kanala, brana	min. 1 parafinski mamac (20 – 50 gr)	na svakih 20 – 30 metara obje strane obale	mamci skriveni u pukotine obalnog ruba, aktivne

	i mora			rupe ili pričvršćeni na žicu uz kanalizacijske izljeve ili rub obale
9.	Parkovi i zelene površine	1 parafinski mamac (20 – 50 gr)	50 – 100 m ²	mamci izloženi u aktivne rupe i/ili sigurnosne deratizacijske kutije na način da su nedostupni za sve neciljane vrste, domaće i ostale životinje (npr. ptice, divljač), ljude, a posebno djecu
10.	Kanalizacija	1 parafinski mamac (100 – 200 gr)	na svakih 100 m	mamac pričvršćen žicom

		1 parafinski mamac (100 gr)	u svako 2. ili 3. reviziono okno	za željezne penjalice uz obilježavanje revizionog otvora bojom koja mora biti različita od boje korištene u predhodnoj akciji
		5 – 10 parafinskih mamaca (1000 gr)	na 500 m kanalizacije raspoređeno na 10 mjesta	mamac pričvršćen na žicu
11.	Deponije krutog i organskog otpada (organizirani ili divlji)	1 mamac (20 – 50 gr)	20 m ²	mamci izloženi u aktivne rupe i/ili sigurnosne deratizacijske kutije na način da su nedostupni za sve neciljane vrste, domaće i ostale životinje (npr. ptice, divljač), ljude, a posebno djecu
		1 mamac (20 – 50 gr)	na svakih 10 – 15 m u prstenu	
Dinamika	1, 3, 5, 7, 8, 9, 10	obvezno 2 puta godišnje u dinamici: proljetna akcija deratizacije provodi se tijekom ožujka, travnja i svibnja, a jesenska akcija deratizacije provodi se tijekom rujna, listopada i studenog, uz razmak između dvije akcije šest (max. osam) mjeseci		
	10	... odnosno do prestanka konzumacije zatrovanih mamaca i ovisno o epidemiološkim indikacijama		
	2, 6	do prestanka konzumacije zatrovanih mamaca, a najmanje dva puta godišnje; u slučaju registrirane infestacije obvezna kontrola deratizacije 15 – 20 dana nakon izlaganja mamaca		
	4, 11	do prestanka konzumacije zatrovanih mamaca, a najmanje četiri puta godišnje; u slučaju registrirane infestacije obvezna kontrola deratizacije 15 – 20 dana nakon izlaganja mamaca		

*** Napomena:**

Ostavljanje otrova u vrećicama domaćinu je zabranjeno, a sve meke isključivo postavlja Izvoditelj akcije. Obavljenom deratizacijom smatraju se ona domaćinstva u kojima su postavljeni zatrovani mamci.

Radi boljeg obuhvata akcije deratizacije, izvoditelj je dužan na kraju akcije još jednom obići sve u prvom obilasku zaključane stambene objekte, te po potrebi nadopuniti pojedene meke.

- Kada se mjere suzbijanja iz točke 1.4.8.1. do 1.4.8.10. ovoga poglavlja provode kao opće mjere zaštite pučanstva od zaraznih bolesti na temelju Ugovora ili narudžbenice, izvoditelj DDD mjera je obavezan u »Planu provedbe DDD mjera« detaljno razraditi

raspored, dinamiku i rokove sukladno ovim naputcima, a normative ciljano za objekt koji se tretira uzimajući u obzir namjenu površine, prostora i objekta te građevinsko-tehničko-higijensko stanje.

– Korisnik mjere je dužan omogućiti provedbu mjere na način kako je to navedeno u »Planu provedbe DDD mjera«.

Rokovi za provedbe deratizacije:

- proljetna akcija: ožujak – travanj - svibanj
- jesenska akcija: rujanj – listopad - studeni

DOZVOLJENA SREDSTVA U PROVEDBI DDD MJERA

U provedbi DDD mjera u Vukovarsko- srijemskoj županiju mogu se koristiti oni insekticidi, fumiganti i rodenticidi koji su propisno registrirani i dopušteni za primjenu u Republici Hrvatskoj rješenjem Ministarstva zdravstva.

IZVRŠITELJI PROGRAMA

Izvršitelj u provedbi ovog Programa mogu biti zdravstvene ustanove i druge pravne osobe, te osobe koje samostalno osobnim radom obavljaju djelatnost i ispunjavaju uvjete propisane

Pravilnikom o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju kao mjeru za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti pučanstva (N.N. br. 79/07, 113/08, 43/09 i 130/17) i Pravilnikom o načinu obavljanja obvezatne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (N.N. br. 79/07, 113/08 i 43/09) i imaju odobrenje Ministarstva zdravstva za obavljanje ove djelatnosti.

OPERATIVNI PLAN IZVJEŠĆA

Na osnovi Programa ovlašteni izvoditelj izrađuje Operativni plan, tj. detaljno razrađenu organizaciju i raspored plana rada za svaki dan u tjednu provedbe mjere te u pisanom obliku najkasnije 3 dana prije početka akcije dostavlja Zavodu za javno zdravstvo Sanitarnoj inspekciji i nositelju Programa mjera.

Organizacija i raspored dnevnog plana rada mora sadržavati logične teritorijalne cjeline po ulicama u naseljima propisanih Programom mjera sukladno pravilima struke ovisno o vrsti štetnika koji se suzbija i o kojoj vrsti mjere se radi.

Posebno je važno da izvoditelj radova:

- izda potvrdu svakom pojedinom korisniku o provedenim mjerama

- vodi evidenciju na propisanim obrascima o zatečenim higijenskim prilikama i infestaciji glodavcima u domaćinstvima
- popunjene obrasce u koje će unijeti količine i mjesta postavljenih mamaka svakodnevno dostavi stručnom nadzoru, radi kontrole
- vodi godišnja zbirna izvješća o utrošenim dezinficijensima, pesticidima, raticidima
- jednom godišnje (do 31. siječnja tekuće godine za proteklu godinu) dostavi zbirna izvješća Zavodu za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije na propisanom obrascu koji je sastavni dio gore navedenog Pravilnika.

NADZOR NAD PROVEDBOM DDD MJERA

Upravni nadzor nad provedbom obveznih DDD mjera provodi nadležna Sanitarna inspekcija.

Stručni nadzor provodi nadležni Zavod za javno zdravstvo temeljem Ugovora/narudžbenice sklopljenog s gradom ili općinom.

Stručni nadzor je vrlo bitan jer stručno osoblje prati tijek akcija na terenu, te na licu mjesta ukazuju na eventualne propuste prije i tijekom izvođenja akcije, vodeći računa da se osiguraju uvjeti da se DDD mjere u datom trenutku provedu po najvišim stručnim standardima što u konačnici dovodi do najboljeg učinka za uložena sredstva.

Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije će u sklopu stručnog nadzora, nakon provedenih mjera, izraditi izvješće u kojem će stručno ocijeniti provedene mjere i dati komentare i prijedloge za poboljšanje istih. Detaljne odredbe stručnog nadzora određuju se Ugovorom/narudžbenicom.

e) NAČIN FINANCIRANJA OBVEZNIH DDD MJERA

Provedbu obveznih DDD mjera na površinama, u prostorima i objektima pod sanitarnim nadzorom koji su u vlasništvu grada ili općine te stručni nadzor nad njihovom provedbom financira se iz sredstava vlasnika.

Trgovačka društva, ustanove i druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost osobnim radom, pojedinci vlasnici, posjednici, nositelji upravljanja objektima te korisnici objekata pod sanitarnim nadzorom financiraju provedbu obveznih DDD mjera na površinama, u prostorima i objektima iz Čl. 10. stavka 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (Narodne novine br. 79/07, 113/08, 43/09 i 130/17).

Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije

Epidemiološka služba

PROPISANI OBRASCI PRI IZVOĐENJU DDD MJERA

Obrazac 1. UPITNIK O ŽARIŠTU LIČINKI KOMARACA

Obrazac 2. PRAĆENJE LEGLA KOMARACA

Obrazac 3. UPITNIK ZA IZRADU DOPUNE BAZE PODATAKA ZA STAMBENE OBJEKTE U KOJIMA SE PROVODI DERATIZACIJA

Obrazac 4. POTVRDA O OBAVLJENOJ DERATIZACIJI STAMBENIH OBJEKATA

Obrazac 5. UPITNIK ZA DERATIZACIJU JAVNOPROMETNIH POVRŠINA, TRGOVA I

PARKOVA

Obrazac 6. UPITNIK ZA DERATIZACIJU OTVORENIH VODOTOKOVA

Obrazac 7. OBAVIJEST O TROVANJU ŠTETNIH GLODAVACA

Obrazac 1.

UPITNIK O ŽARIŠTU LIČINKI KOMARACA

Godina: _____
 Identifikacijski broj žarišta: _____
 Grad: _____
 Područje: _____
 Naselje: _____
 Lokacija: _____

skica

1) TIP ŽARIŠTA:

☐ napušteni zdenac	☐ fontana	☐ napušteni rudnik
☐ cisterna	☐ radilište	☐ rijeka ili vodotok
☐ septička jama	☐ natopljena polja	☐ močvara
☐ poplavljeni podrum	☐ odvodni sifon	☐ uz jezero
☐ grobne vaze	☐ odvodni kanal	☐ ostalo (navedi) _____

2) KARAKTERISTIKE ŽARIŠTA:

- trajno sezonsko (specificiraj mjesece)

S	V	O	T	S	L	S	K	R	L	S	P
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

3) DIMENZIJE ŽARIŠTA:

DULJINA _____ ŠIRINA _____ DUBINA _____

4) KAKVOĆA VODE:

- tekuća stajaća slatka slana čista zagađena

Priroda zagađenja (navedi): _____

5) TIP VEGETACIJE:

- podvodna nadvodna

Prevladavajuće vrste: _____

Strana 1.

6) PRISUSTVO GAMBUZIJA:

- DA NE UVEDENE OD _____

7) PRISUSTVO PREDATORA LIČINKI:

- DA NE

8) PRISUSTVO LIČINKI KOMARACA:

- DA NE

VRSTE	MJESECI											
	S	V	O	T	S	L	S	K	R	L	S	P

9) MOGUĆE MJERE

☐ drenaža (odvodnja)	☐ postavljanje cjevovoda	_____
☐ zatrpavanje	☐ eliminacija recipijenta	_____
☐ poravnanje sa zemljom	☐ uklanjanje bilja	_____
☐ sprečavanje dolaska	☐ ostalo (navedi):	_____
☐ popravci oštećenja	_____	_____

Predložene mjere: _____

dana: _____

10) LARVICIDNI TRETMANI

Larvicidi koje treba koristiti: _____

11) NAPOMENE:

Strana 2.

Obrazac 2.

PRAĆENJE LEGLA KOMARACA

Datum: _____ Naselje: _____
 Područje: _____ Lokacija: _____

ŽARIŠTE TIP – VRSTA	IDENTIFIKACIJSKI BROJ ŽA- RIŠTA	VRSTE I STADIJI LIČINKI I INFESTACIJA*	VRSTE ODRASLIH	
			♂♂	♀♀

Na znanje – Uočene promjene koje treba unijeti u evidenciju žarišta: _____

 Potpis izvoditelja

 * broj ličinki po jednom lovljenju (okvirmo)

+ (1-10)

++ (11-50)

+++ (>50)

Obrazac 3.

UPITNIK
ZA IZRADU I DOPUNU BAZE PODATAKA ZA STAMBENE OBJEKTE U KOJIMA SE PROVODI
DERATIZACIJA*

Datum _____	ŠIFRA: _____
GRADSKA ČETVRT: _____	ŠIFRA: _____
PODRUČJE: _____	ŠIFRA: _____
ULICA I KUĆNI BROJ: _____	(pravna osoba, privatno)
UPRAVLJANJE ZGRADOM: _____	(održavana, zapuštena)
GODINA IZGRADNJE: _____	(stambena, stambeno – poslovna)
ODRŽAVANJE: _____	BROJ STANOVA: _____
NAMJENA: _____	VELIČINA: _____ m ²
BROJ KATOVA: _____	DOSTUPNOST: _____ (da, ne)
PODRUM: _____ (da, ne)	ODRŽAVANJE: _____ (održavano, zapušteno)
VLAGA: _____ (da, ne)	ugostiteljski: _____ (da, ne) _____ m ²
TEHNIČKA ETAŽA: _____ (da, ne)	ostali: _____ (da, ne) _____ m ²
DVORIŠTE: _____ (da, ne)	ODVODNJA: _____ (da, ne)
POSLOVNI PROSTOR: _____ (da, ne)	sabirna jama: _____ (da, ne)
skladišni: _____ (da, ne) _____ m ²	vreće: _____ (da, ne)
proizvodni: _____ (da, ne) _____ m ²	kontejneri: _____ (da, ne)
KOMUNALNI STANDARD:	PRISUSTVO GLODAVACA
VODOVOD: _____ (da, ne)	tragovi nogu: _____ (da, ne)
kanalizacija: _____ (da, ne)	šteta: _____ (da, ne)
otvoreni izljev: _____ (da, ne)	videni živi štakori: _____ (da, ne)
PRIKUPLJANJE OTPADA: _____ (da, ne)	prema izjavi korisnika: _____ (da, ne)
kante: _____ (da, ne)	otpaci: _____ (da, ne)
TOPLOVOD: _____ (da, ne)	usklađena roba: _____ (da, ne)
GLODAVCI:	krupni otpad: _____ (da, ne)
rupe: _____ (da, ne) _____ (broj aktivnih rupa)	parafin: _____ (kg parafiniziranih meka)
izmet: _____ (da, ne)	– stranka odbila
leglo: _____ (da, ne)	– stranka odsutna
videni uginuli štakori: _____ (da, ne)	– napušten objekt
HRANA ZA GLODAVCE:	– ostalo
hrana za domaće životinje: _____ (da, ne)	
ZAKLON ZA GLODAVCE:	
kućni (sitni) otpad: _____ (da, ne)	
neispravna odvodnja: _____ (da, ne)	
UTROŠENI MATERIJAL	
meke: _____ (kg žita)	
POZIV: _____ (je li intervencija provedena na poziv)	
RAZLOG NEPROVEDENE DERATIZACIJE:	
NAPOMENA:	
SANITARNI TEHNIČAR: _____	PRISUTNA STRANKA: _____

* Ispunjava se za objekte koji nisu evidentirani u bazi podataka (prvi unos ili novoizgrađeni objekti)

Obrazac 4.

POTVRDA
O OBAVLJENOJ DERATIZACIJI STAMBENIH OBJEKATA*

Datum: _____
 Korisnik: _____
 Adresa: _____
 Gradska četvrt: _____

Namjena zgrade:	stambena	DA – NE
	poslovna	DA – NE
	ugostiteljska	DA – NE
Hrana za glodavce:	otpaci	DA – NE
	domaće životinje	DA – NE
	uskladištena roba	DA – NE
Zaklon za glodavce:	kućno smeće	DA – NE
	krupni otpad	DA – NE
	aktivne rupe	DA – NE
	neispravna kanalizacija	DA – NE
Prisustvo glodavaca:	tragovi nogu	DA – NE
	izmet	DA – NE
	prema izjavi korisnika	DA – NE

DERATIZACIJA: Vrsta zatrovanog mamaca _____ grama _____
 Sanitarni tehničar _____ Prisutna stranka _____

* Ispunjava se za objekte koji su već evidentirani u bazi podataka.

OBRAZAC 5.

UPITNIK
ZA DERATIZACIJU JAVNOPROMETNIH POVRŠINA, TRGOVA I PARKOVA*

DATUM: _____ MJESTO: _____
GRADSKA ČETVRT: _____ PODRUČJE: _____
NAMJENA: _____ (ulica, trg, naselje, park, šuma, dvorište)
POVRŠINA: _____ (kvadratnih metara)
OKOLIŠ:
naselje _____ (da li je nastanjeno)
grmlje _____
drveće _____
održavanje _____
životinje _____
OTPAD:
krupni _____
sitni _____
organski _____
kanaliz. _____ (da li postoji zagađenje iz kanalizacije)
GLODAVCI:
rupe _____ (broj aktivnih rupa)
tragovi _____ (tragovi nogu, izmet, šteta, leglo)
glodavci _____ (viđeni živi štakori)
mrtvi _____ (viđeni uginuli štakori)
UTROŠENI MATERIJAL:
meke _____ (kg žita)
parafin _____ (kg parafiniziranih meka)
POZIV: _____ (da li je intervencija provedena na poziv)
SANITARNI TEHNIČAR: _____
(potpis)

* Ispunjava se tijekom svake akcije deratizacije.

Obrazac 6.

UPITNIK
ZA DERATIZACIJU OTVORENIH VODOTOKOVA I JEZERA, LUKA I PRIVEZIŠTA BRODOVA TE
KANALA*

DATUM: _____ VODOTOK: _____ JEZERO: _____

LUKA I PRIVEZIŠTA BRODOVA: _____ KANALI: _____

GRADSKA ČETVRT: _____ PODRUČJE: _____

PROLAZI KROZ: _____

(ulica, trg, naselje, park, šuma, dvorište)

DUŽINA: _____ (metara)

ZAGAĐENOST RUBA VODOTOKA (zaokruži): DA NE

OKOLIŠ:

naselje _____ (da li je nastanjeno)

grmlje _____

drveće _____

održavanje _____

životinje _____

OTPAD:

krupni _____

sitni _____

organski _____

kanaliz. _____ (da li postoji zagađenje iz kanalizacije)

GLODAVCI:

rupe _____ (broj aktivnih rupa)

tragovi _____ (tragovi nogu, izmet, šteta, leglo)

glodavci _____ (videni živi štakori)

mrtvi _____ (videni uginuli štakori)

UTROŠENI MATERIJAL:

parafin _____ (kg parafiniranih meka)

parafin _____ (kg parafiniranih meka vezanih sa žicom)

POZIV: _____ (da li je intervencija provedena na poziv)

SANITARNI TEHNIČAR: _____

(potpis)

* Ispunjava se tijekom svake akcije deratizacije.

Obrazac 7.

MEMORANDUM TVRTKE KOJA OBAVLJA POSLOVE

OBAVIJEST O SUZBIJANJU ŠTETNIH GLODAVACA

Djelatnici naziv zdravstvene ustanove ili druge pravne osobe ovlaštenog izvoditelja deratizacije provest će pregled objekta i prema utvrđenoj potrebi suzbijanje štetnih glodavaca (štakora i miševa) u ovoj zgradi i njezinoj neposrednoj okolini.

Suzbijanje štetnih glodavaca provest će se izlaganjem zatrovanih mamaca i/ili ne kemijskih sredstava na sva mjesta gdje se najčešće pojavljuju štetni glodavci (podrum, dvorište, kanalizacijski revizijski otvor i tavan).

Ako u ili oko svojih objekata primijetite štetne glodavce ili njihove tragove molimo Vas da odmah nazovete – *upisati naziv zdravstvene ustanove ili druge pravne osobe ovlaštenog izvoditelja deratizacije* – na telefon _____ radnim danom od _____ do _____ sati.

Da bi se osigurao uspjeh u borbi protiv štetnih glodavaca, a uz to izbjegle eventualne nezgode stanari se obvezno trebaju pridržavati sljedećih naputaka:

1. surađivati s izvoditeljima koji provode suzbijanje štetnih glodavaca tako da im daju sve tražene informacije i omogućite pristup u sve prostore gdje je potrebno izložiti zatrovane mamce
2. iz dvorišta i podruma ukloniti smeće, osobito otpatke hrane
3. onemogućiti malodobnoj djeci i kućnim ljubimcima pristup mjestima na kojima je postavljen zatrovani mamac za štetne glodavce
4. zabranjuje se dirati ili premještati zatrovane mamce.

Pozivaju se građani da se u cijelosti pridržavaju gornjih naputaka, jer će za svu štetu, kao i za eventualno oštećenje zdravlja snositi odgovornost svaki za sebe, a roditelji za djecu.

IZLAGANJE ZATROVANIH MAMACA ZA ŠTETNE GLODAVCE OBAVIT
ĆE SE:

DANA

OD _____ DO _____ SATI